

SAARNAODOTUKSET KOTKAN, KOUVOLAN,
PORVOON, HAMINAN JA KARHULAN
HELLUNTAISEURAKUNNISSA KEVÄÄLLÄ 2017

Jarmo Sihvonen
Käytännöllisen teologian pro gradu-tutkielma
tammikuu 2018

HELSINGIN YLIOPISTO – HELSINGFORS UNIVERSITET

Tiedekunta/Osasto – Fakultet/Sektion Teologinen tiedekunta		Laitos – Institution Käytännöllinen teologia	
Tekijä – Författare Sihvonen, Jarmo Juhani			
Työn nimi – Arbetets titel Saarnaodotukset Kotkan, Porvoon, Kouvolan, Karhulan ja Haminan helluntaiseurakunnissa keväällä 2017			
Oppiaine – Läroämne Yleinen käytännöllinen teologia			
Työn laji – Arbetets art Pro gradu		Aika – Datum tammikuu 2018	
Sivumäärä – Sidoantal			
Tiivistelmä – Referat <p>Tässä tutkimuksessa on tarkasteltu viiden helluntaiseurakunnan jumalanpalveluskävijöiden odotuksia sunnuntaisaarnan suhteen. Erityisesti on pyritty saamaan selville, onko saarnakuulijoilla erityisiä odotuksia saarnaajan sukupuolen, teologisen koulutuksen ja yhteiskunnallisesti kantaaottavan puheen suhteen. Lisäksi jumalanpalveluskävijöiden mielipiteitä on kartoitettu saarnan esitystavasta, sisällöstä ja koetuista vaikutuksista sekä käsityksiä hyvästä saarnasta, saarnan tehtävästä ja toivotuista saarna-aiheista. Tutkimuksen aineisto kerättiin kevään 2017 aikana vierailemalla tutkimusseurakunnissa, jossa jumalanpalveluskävijät täyttivät tutkimuskyselyn. Kyselyaineisto syötettiin SPSS-ohjelmaan, jossa sitä analysoitiin kvantitatiivisesti.</p> <p>Tämän tutkimuksen vastaajajoukossa ilmeni, että kuulijoille ei saarnaajan sukupuoli ole tärkeä. Perinteisesti maallikkosaarnaajista tunnetussa herätysliikkeessä suhtaudutaan nykyään saarnaajan teologiseen koulutukseen myönteisesti. Sen ei koeta nollaavan kutsumuksen merkitystä tai tukahduttavan Pyhän Hengen vaikutusta. Helluntailainen saarnan kuulija ei kavahda saarnan yhteiskunnallista kommentointia, mutta puoluepolitiikan sekoittamista saarnaan vierastetaan.</p> <p>Tutkimuksen mukaan helluntailaiset ovat aktiivisia saarnan kuulijoita, jotka odottavat saarnan vaikuttavan henkilökohtaisella tasolla. Saarnatilanteessa ollaan useasti aktiivisesti mukana ja siitä keskustellaan jumalanpalveluksen jälkeen.</p>			
Avainsanat – Nyckelord Saarnat, helluntailiike, jumalanpalvelus			
Säilytyspaikka – Förvaringställe Helsingin yliopiston kirjasto, Keskustakampuksen kirjasto, Teologia			
Muita tietoja			

Sisällys

1. JOHDANTO	1
1.1 Helluntailiike	1
1.2 Klassisen helluntailiikkeen oppi, spiritualiteetti ja jumalanpalveluselämä ...	2
1.3 Helluntaiseurakunnat Suomessa	3
1.4 Helluntaijumalanpalvelus	4
1.5 Helluntaijumalanpalveluksen saarna	5
1.6 Saarnaodotukset	7
1.7 Käsitteitä	7
2. TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN	9
2.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset	9
2.2 Aiempi tutkimus saarnaodotuksista	10
2.3 Tutkimusaineisto ja sen kerääminen	12
2.3.1 Tutkimuskohde ja vastaajajoukko	12
2.3.2 Lyhyt kuvaus tutkimus seurakunnista	12
2.3.3 Vastaajajoukon kuvaus	13
2.4 Tutkimusmetodi ja käytetty mittari	15
2.5 Tutkimusmittarin validiteetti, reliabiliteetti ja eettisyys	18
2.6 Aineiston analyysi	19
3. AINEISTON ANALYYSI	21
3.1 Sukupuolittunutta saarnaodotusta?	21
3.1.1 taustaa	21
3.2 Tutkimustulokset	22
4. ODOTUKSET TEOLOGISEN KOULUTUKSEN TARPEELLISUUDESTA	29
5. ODOTUKSET SAARNAN SUHTEESTA POLITIikkaan	36
5.1 Saarnan kuuntelun aktiivisuus	40
5.2 Odotukset saarnan esitystapaan, sisältöön ja vaikutuksiin nähden	42
5.3 Avoimien kysymysten antia	43
6. TUTKIMUSTULOSTEN POHDINTAA JA JOHTOPÄÄTÖKSIÄ	46

7. LÄHDE- JA KIRJALLISUUSLUETTELO	50
7.1 Internet-lähteet	50
7.2 Kirjallisuus	50
7.3 Artikkelit	54
LIITTEET	55
LIITE 1	55
Saarnakysely	55
LIITE 2	62
Avointen kysymysten vastaukset	62

1. JOHDANTO

”Ja käärittyään kirjan kokoon hän antoi sen palvelijalle ja istuutui; ja kaikkien synagoogassa olevien silmät olivat hänen kiinnitetyt” (Luuk. 4:20)

On arvioitu, että Suomen kirkkoissa ja rukoushuoneissa pidettäisiin parisen tuhatta saarnaa joka sunnuntai.¹ Tämä kertoo likimääräisenä arvionakin, että saarna on merkittävä viestintäkanava, joka saavuttaa edelleen ison joukon ihmisiä koko maassa. Puheenlajina se on erityisen haastava, koska siinä täytyy vastata niin monelta suunnalta tuleviin odotuspaineisiin. Saarnanpitäjän on kuunneltava kuulijoidensa toiveita ja on välttämätöntä tuntea kuulijoidensa odotuksia ja tarpeita mutta toisaalta, johtuen tämän puhelajin erityisyydestä, ennen kaikkea, on kuunneltava Jumalan puhetta. Se yllätyksellinenkin ja koskettava sanoma, jota kuulijakin odottaa, tuo jumalallisen läsnäolon tuntua ihmismielen ulkopuolelta ja synnyttää mystisen kohtaamisen Jumalan kanssa.²

Jumalanpalveluksessa kävijän osallistumiskokemus on pitkälti tulosta siitä, miten kuulija kokee saarnan koskettavan itseään. Ihmisten saarnaodotukset jakautuvat moneen suuntaan. Yhtäältä saatetaan odottaa Raamatun tekstien syvällistä analyysiä toisaalta elämänläheisyyttä, arkisuutta tai ajankohtaisuutta.³ Tässä odotusten ristiaallokossa saarnan pitäjän pitää sitten pyrkiä onnistuneesti purjehtimaan.

Jumalanpalvelusten kävijöiden saarnaodotuksia on kartoitettu enimmäkseen luterilaisen kirkon piirissä. Tässä tutkimuksessa näitä odotuksia on kerätty suomalaisen helluntailiikkeen parista.

1.1 Helluntailiike

Helluntailiikkeen synnyn taustalla ovat hengelliset liikehdinnät Pohjois-Amerikassa 1800-luvun loppupuolella ja 1900-luvun alussa. Näiden hengellisten heräämisten taustalla olivat anglosaksiset pyhitysliikkeet.⁴ Näistä esimerkiksi baptismi ja John Wesley'n metodismi olivat keskeisiä vaikuttajia.⁵ Sitten helluntailiike levisi melko nopeasti ympäri maailmaa antaen sykäyksen myös mm. karismaattisen liikkeen vahvistumiseen vanhempien kirkkokuntien sisällä.⁶

---

¹ Kuula 2013

² Huovinen 2015, 180-183

³ Huotari 1992, 85

⁴ Heino 2002, 83

⁵ Ahonen 1994, 10-11

⁶ Mäkilä 2010, 19, 21

Helluntailaisuutta on luonnehdittu ensimmäisenä modernin ajan kristillisenä liikkeenä, joka on selkeästi suuntautunut karismaattisuuteen.⁷ Helluntailiikkeen karismaattisia juuria, kehityskulkuja ja muotoutumista Suomeen on Ruohomäki mielenkiintoisesti ja laajasti tarkastellut kirjassaan.⁸

On huomioitava, että helluntailiike ja spiritualiteetiltaan sitä muistuttavat karismaattiset liikkeet ovat ilmiönä laaja ja kirjava ryhmä, johon lasketaan kuuluvan satoja kirkkokunniksikin järjestäytyneitä ryhmiä.⁹ Nämä voidaan luokitella kolmeen valtauomaan: klassisiin helluntalaisiin, karismaattisiin liikkeisiin ja uuskarismaatikoihin.¹⁰ Tässä tutkimuksessa on kohderyhmänä ns. klassiseen helluntailaisuuteen lukeutuvan Suomen helluntailiikkeen seurakuntia. Tähän ryhmään arvioidaan kuuluvan maailmassa noin 65-115 miljoonaa kristittyä ja näistä Suomessa noin 45 000.¹¹

1.2 Klassisen helluntailiikkeen oppi, spiritualiteetti ja jumalanpalveluselämä

Suomen helluntaikirkon esittelysivustolla sitoudutaan apostolisen uskontunnustuksen opinkohtiin.¹² Niinpä helluntailiike jakaa kaikkien protestanttisten kirkkojen kanssa näkemyksen, että Raamattu on Jumalan Hengen innoituksesta syntynyt Jumalan Sana ja kristillisen opin ainoa perusta¹³ ja että ihminen pelastuu yksin armosta¹⁴. Edelleen yhteistä on oppi yhdestä Jumalasta, joka ilmenee Isänä, Poikana ja Pyhänä Henkenä, opetus tästä Jumalasta taivaan ja maan luojana sekä tulosta ihmiseksi Jeesuksen Kristuksen persoonassa. Helluntaiseurakunnat yhtyvät klassiseen kristinuskoon opissa Jeesuksen synnittömästä elämästä, sovituskuolemasta ja ylösnousemisesta kuolleista. Näin ollen helluntailiike käsittää myös ihmisen luomisen, lankeemuksen ja pelastuksen Jeesuksen lunastustyön kautta samoin kuin muutkin perinteiset protestanttiset kirkkokunnat.

Helluntailaisuutta kuvataan usein kokemuksellisuutta korostavana kristillisyyden haarana.¹⁵ Kärkkäinen¹⁶ siteeraa helluntailaisten keskuudessa tuttua

---

⁷ McGrath 2011, 122

⁸ Ruohomäki 2009

⁹ Mäkilä 2010, 21

¹⁰ Ketola 2008, 120

¹¹ Iso-Hella 2016, Burgess 2002, 286

¹² http://www.suomenhelluntaikirkko.fi/tunnustus_ja_opetus_2/apostolinen_uskontunnustus

¹³ Tämä kuitenkin sillä lisähuomiolla, että helluntailiikkeellä ei ole mitään varsinaisia tunnustuskirjoja, johon opin pääkohdat olisi koottu

¹⁴ Ketola 2008, 121

¹⁵ Heino 2002, 86

¹⁶ Kärkkäinen 2005, 314

sanontaa ”Jumalalla ei ole lastenlapsia” kuvatessaan kokemuksellisuuden suurta merkitystä helluntailaisessa teologiassa. Pelkkä traditio ei tällaista kokemusta voi tuottaa. Jumalanpalveluksiin tullaan odottaen Jumalan Hengen kosketusta. Kuulija odottaa saarnaltakin enemmän kuin pelkkää opetusta ja kehotusta. Jumalan kohtaaminen on odotusten keskipisteenä.¹⁷ Helluntailaisessa spiritualiteetissa näkyy ja kuuluu vahva käsitys lopun aikojen olemisesta käsillä. Niinpä Raamatun perusteella nähdään, että Pyhän Hengen vuodatuksesta alkuseurakuntaan alkoivat viimeiset ajat, jotka johtavat Jeesuksen paluuseen. Ajankohtaisia maailman uutisia varsinkin Lähi-Idästä tulkitaan aktiivisesti Raamatun valossa. Seurakuntalaisten henkilökohtaiset todistuspuheenvuorot ovat jumalanpalveluksissa melko tavallisia. Niiden kautta seurakunta kokee uskon vahvistusta siitä, että Jumala toimii nykyajassakin eikä vain Raamatun lehdillä tai kirkkohistoriassa.¹⁸ Keskeinen juuri helluntailaisuudelle tyypillinen piirre on oppi Pyhän Hengen kasteesta. Tällä ymmärretään uskoon tulleille tarkoitettua kokemusta, jonka erityisenä merkinä pidetään kielilläpuhumista tai profetoimista.¹⁹ Helluntailainen seurakuntaoppi alleviivaa itsenäisten paikallisseurakuntien asemaa ilman katto-organisaatioita. Seurakunnat ovat itsenäisiä ja tasavertaisia keskenään. Seurakuntaa johtaa vanhimmistto, joka vastaa toimistaan seurakunnalle. Seurakunnan virallisissa kokouksissa käsitellään ja hyväksytään isommat seurakunnan toimintaa koskevat päätökset.²⁰ Paikallisseurakunta koostuu uskoon tulleista jäsenistä, jotka ovat uskoon tultuaan kasteen yhteydessä liittyneet seurakunnan jäseniksi.²¹

1.3 Helluntaiseurakunnat Suomessa

Suomessa on 241 helluntaiseurakuntaa, joissa jäseniä on 50 000.²²

Vapaakirkollisista liikkeistä se on maan suurin. Kun lasketaan perhekunnat mukaan, helluntailiike koskettaa noin 100 000 ihmistä.²³ Aikaisemmin helluntaiseurakunnat toimivat yhdistyspohjaisesti, mutta nykyään helluntailiikkeessä on sekä yhdistyspohjaisia rekisteröimättömiä että rekisteröityjä vuonna 2002 perustettuun helluntaikirkkoon kuuluvia seurakuntia. Helluntaikirkon tehtäviin kuuluu erityisesti helluntailiikkeen edustaminen

---

¹⁷ Kärkkäinen 2005, 314

¹⁸ Kärkkäinen 2005, 315

¹⁹ Ketola 2008, 121

²⁰ Kärkkäinen 2005, 312

²¹ Ketola 2008, 121

²² helluntaiseurakunnat.fi/ helluntaiheratys (jäsenmäärä vuoden 2013 tieto)

²³ Kärkkäinen 2005, 312

yhteiskunnallisissa ja juridisissa yhteyksissä. Helluntaikirkkoon kuuluu tällä hetkellä 48 seurakuntaa ja reipas 8000 jäsentä.²⁴

1.4 Helluntaijumalanpalvelus

Helluntaiseurakunnissa on monenlaista eri ryhmille suunnattua toimintaa, mutta perinteinen sunnuntaisin pidettävä jumalanpalvelus on seurakuntaelämän keskipiste.²⁵ Itse termi ”jumalanpalvelus” helluntailaisuuden kontekstissa on melko tuore, sillä se tuli käyttöön vasta parisen kymmentä vuotta sitten. Vieläkin tulee vastaan vanhempi ”hengellinen kokous”, joka monien helluntailaisten mielestä avautuu paremmin kaavoista ja liturgioista vapaaseen spontaaniuteen ja karismaattisuuteen.²⁶ Helluntaijumalanpalveluksissa avoimuus karismaattisuudelle voi ilmetä esimerkiksi tilan antamisena spontaanille käyttäytymiselle, jossa joku uskova saattaa haluta ilmaista kokevansa Hengen vaikutusta tuoda erityinen sanoma tai rohkaisu jollekin paikallaolevalle tai seurakunnalle.²⁷ Vaikka halutaan olla avoimia karismaattisuudelle ja spontaaniudelle on sunnuntain tilaisuus aina suunniteltu etukäteen ja noudattaa pääpiirteissään tietynlaista kaavaa, jossa musiikki, rukous ja puheosuudet vuorottelevat.²⁸ Tällaiseen ohjelmaosuuksien perusjärjestykseen helluntaijumalanpalveluksessa viittaa esimerkiksi suomenruotsalainen helluntailaisuuden tutkija Holm²⁹ Jumalanpalveluksen keskeisellä paikalla on joka tapauksessa saarna, Raamatun tekstin pohjalta pidetty puhe, jonka pitää joko seurakunnan oma saarnaaja tai vieraileva puhuja. Suomen vapaan kristillisyyden neuvoston seurakuntatutkimuksessa³⁰ helluntailaiset osallistuivat pääjumalanpalvelukseen Vapaakirkon jälkeen (48 % jäsenistä) toiseksi parhaiten. Tulos oli 35 % jäsenistä. Pienemmissä, alle sadan hengen seurakunnissa luku oli korkein 47 %.

---

²⁴ suomenhelluntaikirkko.fi/info/ (tieto 31.07.2017)

²⁵ Ruohomäki 2016, 9

²⁶ Ruohomäki 2016, 12

²⁷ Hebrealaiskirje 2:4 ”Ja itse Jumala vahvisti heidän todistuksensa: hän antoi heidän tehdä tunnustekoja ja ihmeitä, monia voimallisia tekoja, ja jakoi Pyhän Hengen lahjoja tahtonsa mukaan.”

²⁸ Ruohomäki 2016, 12

²⁹ Holm 1978, 78-79

³⁰ Hietämäki & Hyvönen 2001, 75

1.5 Helluntaijumalanpalveluksen saarna

Peruspiirteiltään saarna määritellään uskonnolliseksi puheeksi

jumalanpalveluksessa.³¹ Omat erityispiirteensä saarnan määritelmä saa sitten kustakin taustakontekstista käsin. Luterilaisessa kirkossa saarnaa kuvataan yhtenä messun armonvälineistä³² ”näkyvän sanan eli ehtoollisen rinnalla.

Helluntailaisessa kontekstissa saarnasta puhutaan usein termein, jotka on lainattu suoraan raamatusta, kuten ”julistaminen”(esim. Luuk. 4:18, Apt.20:20), ”todistaminen”(Apt.18:5) tai ”sanan palveleminen” (Luuk.1:2). Perustaltaan on kyse jumalallisen totuuden julkituomisesta ihmisen persoonan välityksellä. Siksi helluntaiteologiassa ei saarnan pitäjän kohdalla niinkään painoteta puhekykyä ja retorisia taitoja vaan puhujan kutsua, hengellisesti kouluttua luonnetta.³³

Helluntailaisten kuten muidenkin vapaiden suuntien saarnoissa usein kuitenkin on etevää retoriikkaa, joka luo vahvaa vuorovaikutusta kuulijan ja puhujan välille.³⁴

Sille luonteenomaista on esimerkiksi tarinoiden kertominen ja yleisön puhuttelu.

Tunnetun helluntaisaarnaajan Niilo Ylivainion saarnojen muotoa ja sisältöä on paljon kommentoitu ja tutkittu. Esimerkiksi Tikkakoski³⁵ vertaili pro gradutyössään helluntaisaarnaa luterilaisen kirkon saarnaan. Tutkimuksessa todettiin, että helluntaisaarnaaja puhui yleensä pitempään, hyödynsi enemmän persoonallisia ilmauksia, loi selkeämpiä vastakohtaisuuksia puheessa, kohdisti saarnaa suuremmin kuulijoille ja eläytyi voimakkaammin sanomaansa kuin luterilainen pappi. Kuula³⁶ huomioi, että vapaiden suuntien jumalanpalvelus kaikinensa pyrkii vaikuttamaan kuulijaan ja kommunikoidaan selkeämmin arjen ja hengellisen elämän välistä yhteyttä kuin esimerkiksi valtakirkon messu. Näin helluntaisaarnaan syntyy pontta osoittaa kuulijoille raamatun opin soveltamista arkielämään. Yhtenä helluntailiikkeen saarnojen tyypillisenä piirteenä on pidetty puheissa usein esiin tuleva pyrkimys Raamatun tekstien uudelleen kokemisen edesauttamiseen.³⁷ Saarnatekstit nousevat vahvasti Raamatun teksteistä ja tapahtumista, mutta tekstin tapahtumat ja asiat tulkitaan harvoin vain menneenä tapahtumana vaan niihin haetaan aktiivisesti nykyaikaan ulottuva sovellus tai tulkinta. Kuulijoille vahvistuu ajatus, että Raamatussa on sanomaa juuri nyt eletävään aikaan ja juuri nyt paikalla oleville kuulijoille. Ajankohtainen

---

³¹ Sariola 1975, 15

³² Sariola 2001, 18-19

³³ Ragonaath 2004, 14-17

³⁴ Torkki 2006

³⁵ Tikkakoski 1995, 92-95

³⁶ Kuula 2013

³⁷ Albrecht 1999, 164

nykytulkinta saattaa nousta vähintään historiaan sidotun tulkinnan rinnalle, joskus ohikin. Ma³⁸ toteaa, että helluntailaisen saarnan olennainen tavoite on, että kuulijalle vahvistuu usko siihen, että Israelin historiassa ihmeellisesti toiminut Jumala voi vaikuttaa samanlaisia ihmeitä nykykuulijoittenkin keskuudessa. Ragonaath³⁹ kuvailee helluntailaista homiletiikkaa eli saarnaoppia holistiseksi, jossa lähtökohta on, että Raamattu kokonaisuudessaan on Jumalan Sanaa. Helluntailainen saarnajulistus ei keskity moraalisiin opetuksiin vaan pyrkii siihen sisältöön, joka vaikuttaa ihmisen iankaikkiseen pelastumiseen ja uskovan hengelliseen kasvuun. Siksi se painottaa Lutherin perinnön mukaisesti oppia siitä, että laki osoittaa ihmisen syntisyyden koko pohjattomuudessaan ja Jeesuksen persoonassa, elämässä, kuolemassa ja ylösnousemuksessa ilmestynyt armo on ainoa pelastuksen tie.⁴⁰ Helluntailaista saarnaa määrittää myös ”täyden evankeliumin” julistaminen, millä ymmärretään sitä, että saarna kuvaa Jeesusta synnistä vapahtajana, uskovan pyhittäjänä, ruumiin parantajana ja Pyhän Hengen kasteen antajana. Näihin pääteemoihin voidaan vielä lisätä saarnaaminen Jeesuksen toisesta tulemisesta. Koko evankeliumin saarnateemoihin kuuluvat myös esimerkiksi uskovan yhteys ja kasvu seurakunnan keskellä, henkilökohtaisen uskonelämän hoito, uskovan asema Kristuksessa, vaeltaminen Hengessä, lähimmäisen rakkaudellinen palvelu, rukous ja lähetystyö.⁴¹ Helluntailainen saarna lähtee siitä, että koko Raamatun keskeisin sisältö ja sanoma osoittaa Kristukseen ja esittelee hänen persoonaansa ja työtään. Siksi saarnaamisen tulee keskittyä lähtökohtaisesti Kristukseen ja osoittaa kuinka hän on vastaus ihmisen syvimpään ongelmaan eli vieraantumiseen Jumalan yhteydestä.⁴² Halttunen⁴³ toteaaakin, että näin kuvattuna helluntailaisen teologin Ragonaathin kuvaus helluntailaisesta saarnasta tulee lähelle Karl Barthin saarnakäsitystä, jonka saarnalähtökohta oli juuri Jumalan ilmoitus Kristuksessa. Barthin mukaan kaiken teologian ja oppijulistuksen tulee olla kristologisesti ohjautunutta.⁴⁴ Tässä reformaattori Martti Lutherin sanonta, että ”saarna ajaa Kristusta” (Christum agere)⁴⁵ sopii hyvin yksiin helluntailaisen homiletiikan pääpainopisteen kanssa.

---

³⁸ Ma 1999, 55

³⁹ Ragonaath 2004, 28-30

⁴⁰ Ragonaath 2004, 28-29

⁴¹ Ragonaath 2004, 29

⁴² Ragonaath 2004, 30

⁴³ Halttunen 2007, 30

⁴⁴ McGrath 2011: 406-407

⁴⁵ Peura 2001, 99

1.6 Saarnaodotukset

Tässä tutkimuksessa huomion kohteena ovat nimenomaan saarnaan kohdistuvat odotukset. Helluntaikokouksiin liittyy aina Jumalan ilmestymisen odotus. Muistan nuoruudessani kuulleen seurakunnassa saarnaajalta pikku tarinan, joka jotenkin kuvaa sitä, että saarnaan kohdistetaan odotuksia, kun sitä tullaan kuulemaan. Saarnaaja kertoi saaneensa puhelinsoiton sunnuntaijumalan-palveluksen jälkeen. ”Tarkoittiko saarnaaja minua tämänpäiväisellä puheellaan?”, kuului soittajan kysymys tiukkaan tiedustelemaan sävyyn. ”Olitko kokouksessa?” kysyi saarnaaja takaisin. ”Kyllä, olin” sanoi soittaja. ”Sitten tarkoitin juuri sinua” vastasi saarnaaja. Puhelu loppui siihen. Tarina hymyilytti silloin ja vielä nykyäänkin, mutta kertoo samalla jotakin saarnan vastaanotosta helluntaiseurakunnan viitekehyksessä. Saarnaan suhtaudutaan vakavasti, sitä kuunnellaan tarkasti ja usein henkilökohtaista kosketuskohtaa ja sanomaa etsiskellen. Saarnasta myös puhutaan jumalanpalveluksen jälkeen ja annetaan palautetta. Siihen nähden miten keskeinen merkitys saarnalla on helluntaijumalanpalveluksessa, sitä ei ole kovin paljon tutkittu. Vielä vähemmän on tutkittu seurakuntalaisten saarnaodotuksia helluntaiseurakunnissa.

Tämän tutkimuksen tarkoitus on kuvata saarnaodotuksia muutamassa Kaakkois-Suomen ja Kymenlaakson helluntaiseurakunnassa. Saarnaodotuksilla tarkoitetaan jumalanpalveluskävijöiden mielipiteitä ja näkemyksiä saarnan sisällöstä, esittämistavasta ja vaikutuksista. Edelleen se viittaa kuulijoiden mielessään asettamiin edellytyksiin saarnaajalle, hyvän ja huonon saarnan mielikuviin ja toiveisiin saarna-aiheista Syy tutkimuksen tekemiseen löytyy omasta kiinnostuksesta ja seurakuntataustasta. Lisäksi on mielenkiintoista verrata tutkimuksen antia aiempaan tutkimukseen, jota kuitenkin löytyy.

1.7 Käsitteitä

Saarnan voi määritellä joko laajasti kaikeksi kristilliseksi puheeksi tai jumalanpalveluksen osana raamatuntekstiä soveltavaksi puheeksi.⁴⁶ Tässä tutkimuksessa käytetään jälkimmäistä määritelmää. Sunnuntaijumalanpalveluksen saarna mielletään helluntaiseurakunnissa koko seurakuntaväelle suunnatuksi viikon tärkeimmäksi hengelliseksi puheeksi.

Saarnaaja viittaa tässä tutkimuksessa saarnapuheen pitäjään, joka voi olla seurakunnan johtavassa asemassa oleva pastori, seurakunnan vanhemmiston

---

⁴⁶ Lampinen 1983, 42

jäsen , muu vastuunkantaja (esimerkiksi lomalla tai eläkkeellä oleva lähetystyöntekijä) tai vieraileva puhuja. Tämän vuosituhannen puolella saarnaajanimekkeen käyttöä on hiljalleen vähennetty, koska termi on koettu vanhentuneeksi ja epäsovivaksi naisille.⁴⁷

Jumalanpalveluskävijä helluntaiseurakunnissa on tavallisimmin seurakunnan jäsen eli ns. uskovien kasteen kautta seurakuntaan liittynyt henkilö. Tutkimukseen osallistuneet ovat lähes kaikki helluntaiseurakunnan jäseniä, mutta mukana on myös muita kävijöitä. Kyselyssä on tästä oma kohta.

Päiväjumalanpalvelus (=seurakunnan sunnuntain pääjumalanpalvelustilaisuus). Usein tätä tilaisuutta kutsutaan myös päiväkokoukseksi tai vain jumalanpalvelukseksi. Helluntaiseurakunnissa yleensä tämä kokoontuminen alkaa klo 11.00, mutta tästä on poikkeuksiakin, esimerkiksi Kouvolan seurakunta, jossa kokoonnutaan iltapäiväaikaan. Tämä tilaisuus noudattaa yleensä kaavaa

alkumusiikki/laulua

tervehdys/ alkusanat

rukous

musiikki

kolehti

saarna

ehtoollinen (n. kerran kuussa, vaihtelua on/)

musiikkia/laulua

rukous

loppusanat/ilmoitukset

mahdollinen esirukouspalvelu/musiikki

---

⁴⁷ Naisten asema seurakunnassa-työryhmäraportti 1999, 3

2. TUTKIMUKSEN TOTEUTTAMINEN

2.1 Tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset

Tämän tutkimuksen tehtävänä on tarkastella jumalanpalveluskävijöiden saarnaodotuksia Porvoon, Kotkan, Karhulan, Haminan ja Kouvolan helluntaiseurakunnissa keväällä 2017. Yleisellä tasolla odotuksilla tarkoitetaan tässä sitä, minkälaisia asioita ja sisältöjä ja esitystapoja kuulija haluaa saarnaan liittää, minkälaisia edellytyksiä saarnaajalle asettaa ja miten kuulija itse työstää kuulemaansa saarnaa, minkälaista saarnaa pitää hyvänä ja mistä aiheista toivoisi saarnoja kuulevansa. Tutkimustehtävän erityisenä kärkenä on selvittää vastaajien reaktioita saarnan suhteesta sukupuoleen, teologiseen koulutukseen ja politiikkaan. Nämä erityisteemat ovat nostettu esiin siksi, että näistä asioista helluntailiikkeen piirissä on paljon keskusteltu ja ne ovat siksi kiinnostavia tutkimuskohteita. Tutkimushypoteesina on, että vastaajajoukossa on havaittavissa eroa edellä mainituissa teemoissa miesten ja naisten, eri ikäryhmien ja erilaisen koulutustaustan omaavien välillä. Tutkimuskysymykset ovat

1. Onko tutkimus seurakuntien jumalanpalveluskävijöillä odotuksia saarnaajan sukupuolen suhteen?
2. Onko tutkimus seurakuntien jumalanpalveluskävijöillä odotuksia saarnaajan teologisen koulutuksen suhteen?
3. Onko tutkimus seurakuntien jumalanpalveluskävijöillä odotuksia saarnan suhteesta politiikkaan?
4. Ovatko tutkimus seurakuntien jumalanpalveluskävijät aktiivisia saarnankuulijoita?
5. Mitä odotuksia tutkimus seurakuntien jumalanpalveluskävijöillä näyttää olevan saarnan sisältöön, esitystapaan ja vaikutuksiin nähden?
6. Millaisia saarnoja jumalanpalveluskävijät pitävät hyvinä/huonoina?
7. Mitä tutkimus seurakuntien jumalanpalveluskävijät ajattelevat saarnan tehtävästä?
8. Mistä aiheista saarnoja toivottaisiin pidettävän?

2.2 Aiempi tutkimus saarnaodotuksista

Saarnaa on tutkittu eri näkökulmista. Viime vuosikymmenien suomalainen saarnatutkimus on tuottanut sekä saarnan sisältöä, metodeja että saarnan vastaanottoa koskettavaa tutkimusta. Valtaosaltaan tutkimus on kuitenkin koskenut luterilaista kirkkoa ja sen piirissä pidettyjä saarnoja. Näistä voi mainita esimerkiksi Lampisen⁴⁸, joka on väitöskirjassaan tarkastellut erityisesti seurakuntasaarnan sisältöä viestintä-teoreettisesta näkökulmasta. Huotari⁴⁹ esittelee kirkon julistusta käsittelevässä kirjassaan saarnaodotustutkimusta myös Ruotsista ja Saksan evankelisen kirkon piiristä. Näistä ulkomaisista tutkimuksista ilmenee selkeästi esimerkiksi se, että kirkollisesti aktiivien ja kirkossa harvemmin käyvän väestön odotukset saarnaan nähden poikkeavat toisistaan. Johanna Räsänen⁵⁰ väitös käsitteli puolestaan seurakuntalaisten saarnaodotuksia luterilaisessa jumalanpalveluskontekstissa. Sariola⁵¹ on osaltaan käsitellyt monipuolisesti saarnan problematiikkaa nostoen esille myös saarnaretoriikan eettistä puolta. Viestinnän tutkija Jukka-Pekka Puro⁵² saarnatutkimusaineistossa analysoitiin edelleen saarnan retorisia rakenteita. Inkeri Leiber⁵³ on tutkinut saarnojen kielen vuorovaikutusrooleja suomen kielen väitöskirjassaan. Kuusirannan⁵⁴ tutkimus analysoi Suomen evankelisluterilaisen kirkon hiippakuntien verkkosivuille tallennettuja vuoden 2010 aikana pidettyjä piispojen saarnoja. Tutkimusnäkökulmana oli piispojen saarnojen erilaiset diskurssit. Digitaalisesti tallennettuja saarnoja on tarkastellut myös Heikura⁵⁵. Hän poimi jumalanpalvelussaarnoja laadullista tekstianalyysia varten, jossa esiteltiin saarnojen retorisia piirteitä.

Helluntaiseurakuntia koskevaa saarnatutkimusta on jonkin verran tehty. Tikkakoski⁵⁶ tutki pro gradutyössään luterilaisen kirkon ja helluntailiikkeen piirissä pidettyjen saarnojen muotojen yhtäläisyyksiä ja eroja. Tutkimuksessaan hän keskittyi saarnojen kielellisen muodon tarkasteluun ja vertailuun. Hän havaitsi tyyllillisiä ja kielellisiä eroja aineistonsa luterilaisten ja helluntailaisten saarnojen välillä, mutta myös useita yhtäläisyyksiä. Tiina Tassia⁵⁷ on selvittänyt

---

⁴⁸ Lampinen 1983

⁴⁹ Huotari 1985, 80-83

⁵⁰ Räsänen 1995

⁵¹ Sariola 1975

⁵² Puro 1998

⁵³ Leiber 2003

⁵⁴ Kuusiranta 2012

⁵⁵ Heikura 2016

⁵⁶ Tikkakoski 1995

⁵⁷ Tassia 2002

suomenkielisten helluntaiseurakuntien sunnuntain päiväjumalanpalvelusten saarnatilanteiden tyypillisiä viestinnän piirteitä, saarnan kuulijoiden tyytyväisyyttä saarnaan sekä saarnan kehittämiskohteita. Tassian aineisto on koottu kyselyllä helluntaiseurakuntien kansanopiston Ison Kirjan opiskelijoilta. Tutkimus antoi kuvaa siitä, miten nuoremman ikäluokan helluntailaiset näkevät seurakuntansa jumalanpalveluksen ja saarnan paikan ja merkityksen siellä. Saarnaa ja saarnaajia arvostetaan vastaajajoukossa, mutta on myös odotuksia esimerkiksi saarnan ymmärrettävyyden parantamiseksi ja saarnaajien teologisen koulutuksen lisäämiseksi. Juha Marinin⁵⁸ tutkimus selvitti Espoon helluntaiseurakuntien kuuluvien 18-65 -vuotiaiden saarnaodotuksia. Tutkimus osoitti, että saarnaan kohdistuu huomattavia odotuksia. Voimakkaimmin tämä näkyi myöhemmän keski-ikäisen vastaajaryhmässä. Halttunen⁵⁹ on tutkinut vaikuttavan saarnan elementtejä. Siinä teemaa on tarkasteltu saarnanpitäjän näkökulmasta. Aineisto on koottu Iso Kirja-opiston homiletiikan kurssin opiskelijoiden omista saarnakokemuksista. Tuloksena on koottu kymmenen vaikuttavan saarnan tekijää: 1) sytyttävä saarna-aihe, 2) huolellinen valmistautuminen, 3) selvä jäsentely, 4) kohderyhmän tuntemus, 5) persoonallinen vapautuneisuus, 6) sanoman soveltuvuus, 7) vuorovaikutus kuulijakunnan kanssa, 8) vahva kokemus Pyhän Hengen vaikutuksesta, 9) kahlitsematon käsikirjoitus ja 10) sopiva saarnan pituus. Myös kuulijakunnan antama palaute oli vahvistanut näitä löydöksiä. Lehikoinen⁶⁰ on tarkastellut pro gradu-työssään puhujien ja kuuntelijoiden käsityksiä hyvästä saarnasta.⁶¹ Hän päätyi haastattelujen ja kirjallisuuden pohjalta hahmottamaan hyvän saarnan piirteitä kahdeksan ulottuvuuden kautta: hyvä sisältö, hyvä esitys, hyvän puhujan olemus, hyvä vuorovaikutus, puhuttelevuus, hyvä henkinen ja hengellinen kokemus, terapeutisuus ja opettavaisuus. Lisäksi Paakkunainen⁶² on käsitellyt saarnan merkitystä helluntaijumalanpalveluksissa yhtenä sielunhoidollisena elementtinä. Edellä mainituissa Tassian ja Marinin tutkimuksissa on käsitelty juuri kuulijoiden saarnaodotuksia. Marinin tutkimus on Espoon helluntaiseurakunnista ja Tassian tutkimuksessa vastaajajoukko on valtaosin nuoria helluntaiseurakunnista ympäri Suomea, jotka ovat opiskelemassa Iso Kirja-opistossa seurakuntatyötä varten. Tässä tutkimuksessa halutaan laajentaa

---

⁵⁸ Marin 2003

⁵⁹ Halttunen 2007

⁶⁰ Lehikoinen 2008

⁶¹ Lehikoinen 2008

⁶² Paakkunainen 2004. Tässä viitataan Master of Arts-lopputyöhön. Myöhemmin tässä tutkimuksessa viitataan lopputyön pohjalta julkaistuun samannimiseen kirjaan. Kts. kirjallisuus.

tutkimusikkunaa helluntaiseurakuntien saarnaodotuksiin valitsemalla kohteeksi seurakuntia Itä-Uudeltamaalta (Porvoo) sekä Kymenlaaksosta (Kotka, Kouvola, Hamina, Karhula). Tutkimusjoukon ikärakenne on laajempi ja tutkimukseen pääsee helluntaiseurakuntia pääkaupunkiseudun ulkopuolelta, mikä antaa oivan mahdollisuuden saada jonkinlaista vertailua aiempiin helluntaiseurakuntia koskeviin saarnaodotustutkimuksiin.

2.3 Tutkimusaineisto ja sen kerääminen

2.3.1 Tutkimuskohde ja vastaajajoukko

Tutkimuskyselyllä kerättiin aineisto viidestä lähinnä Kaakkois-Suomen ja Kymenlaakson helluntaiseurakunnasta: Porvoon, Kotkan, Karhulan Kouvola ja Haminan seurakunnista. Vastaajat ovat siis henkilöitä, jotka käyvät helluntaiseurakunnan sunnuntain jumalanpalveluksessa. Näiden seurakuntien valitsemiseen on vaikuttanut ensinnäkin se, että ne sijaitsevat noin puolen tunnin - tunnin ajomatkan päässä tutkimuksen tekijän asuinpaikkakunnalta. Kun aineisto kerättiin tutkimusentekijän vierailuilla ao. seurakuntiin, oli kohtuullinen etäisyys tutkimusseurakuntiin olennainen asia. Toisekseen tämäntyyppistä tutkimusta ei näissä helluntaiseurakunnissa ole tehty. Kuten edellä kävi ilmi, vastaavantyyppistä tutkimusta on tehty lähinnä muutamissa pääkaupunkiseudun helluntaiseurakunnissa. Kolmanneksi Kymenlaakson alueella on Suomen vanhimpia helluntaiseurakuntia.⁶³ Näin ollen on mielenkiintoista vertailla tutkimuksen tuloksia pääkaupunkiseudun kyselyjen antiin ja luodata niin sanottujen vanhojen helluntaiseurakuntien kävijöiden mielipiteitä saarnasta. Kirjalliseen kyselyyn vastasi kaikkiaan sata näiden seurakuntien jumalanpalveluskävijää.

2.3.2 Lyhyt kuvaus tutkimusseurakunnista

Porvoon helluntaiseurakunta on perustettu vuonna 1949 ja jäseniä siinä on nykyään 218.⁶⁴ Seurakunnan toiminnasta vastaa 8 hengen vanhimmisto yhdessä pastorin kanssa. Mukana on myös useita muita vapaaehtoisia. Viikon aikana seurakuntalaisia kokoontuu erityyppisiin tilaisuuksiin ja pääjumalanpalvelus on sunnuntaisin kello 11.⁶⁵

Kotkan helluntaiseurakunta on perustettu 1928 ja kastettuja jäseniä on 360.⁶⁶ Seurakunnan syntyvaiheisiin liittyy hengellinen liikehdintä, jonka huomioi

---

⁶³ Ruohomäki 2014, 163

⁶⁴ Seurakuntaopas 2017, 105

⁶⁵ www.porvoonhelluntaisrk.fi

⁶⁶ Seurakuntaopas 2017, 75

tunnettu kirjailija Toivo Pekkanenkin. Vuonna 1983 seurakunta muutti uuteen kirkkoonsa Kaivokadulle. Seurakunnan päättilaisuus on sunnuntain jumalanpalvelus kello 11. Yhtenä sunnuntaina kuussa on päättilaisuus klo 16 perhekirkko.⁶⁷ Seurakunnassa toimii johtavan pastorin lisäksi 2 evankelistaa ja nuorisopastori.

Kouvolaan helluntaiseurakunta on perustettu 1930 ja jäsenmäärä nykyään on 318. Seurakunnassa toimii seurakuntapastori ja evankelista oman toimen ohella sekä muita mm. eläkkeellä olevia pastoreita.⁶⁸ Sunnuntain jumalanpalvelukset järjestetään kello 16 paitsi kuukauden ensimmäisenä pidettävä ehtoollistilaisuus.⁶⁹

Karhulan helluntaiseurakunta kuuluu Suomen varhaisimpiin helluntaiseurakuntiin ja on perustettu 1920. Jäseniä on 103. Seurakunnassa on seurakuntapastori ja evankelista.⁷⁰

Haminan helluntaiseurakunta on perustettu vuonna 1931 ja jäseniä siinä on 88.⁷¹ Seurakunnan toiminnasta vastaa viisihenkinen vanhimmistö ja viikoittaiseen pääjumalanpalvelukseen kokoonnutaan sunnuntaisin kello 11.⁷²

2.3.3 Vastaajajoukon kuvaus

Kyselyyn vastasi 47 miestä ja 53 naista. Sukupuolijakauma on näin ollen melko tasan.

Suurin vastaajaryhmä (16 %) on yli 70-vuotiaat. Seuraavina olivat 61–65-vuotiaat (14%) ja 56–60-vuotiaat (12%). Vastaajissa oli myös mukana nuoremmista aikuisikäluokista: 36–40 –vuotiaat (11 %) ja ikäluokista 41–45 v ja 46–50 v yhteensä 9 %. Vertailun vuoksi voi todeta, että edellä mainitussa Marinin tutkimuksessa⁷³ suurin ikäluokka oli 26–35-vuotiaat.

---

⁶⁷ www.kotkanhelluntaisk.fi

⁶⁸ seurakuntaopas 2017, 76

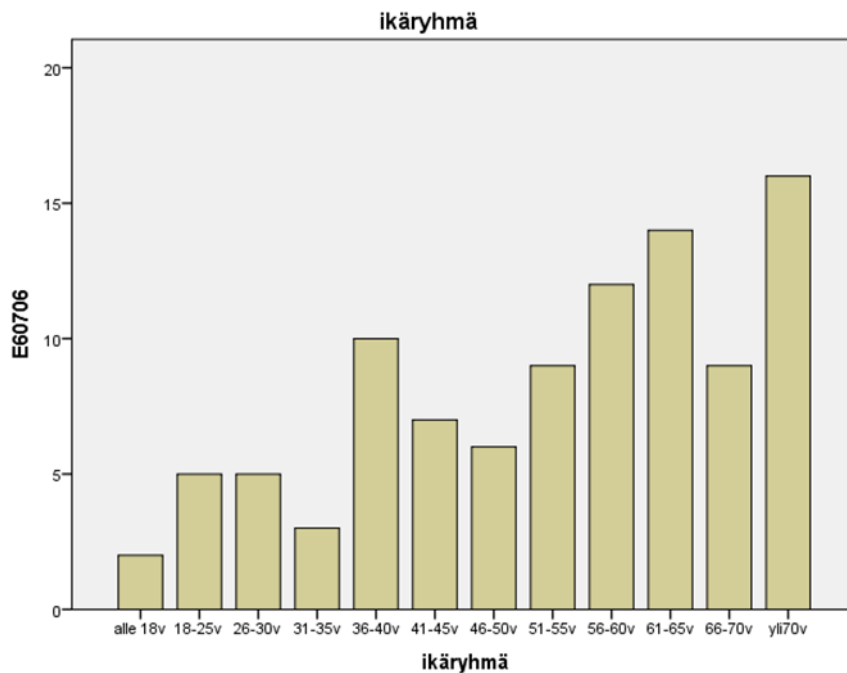
⁶⁹ www.kvllhelluntaisk.fi

⁷⁰ seurakuntaopas 2017, 65. Tämän tutkimuksen aiheen kannalta lienee kiinnostavaa todeta, että seurakunnan pääpastori on nainen.

⁷¹ Seurakuntaopas 2017, 45

⁷² www.haminanhelluntaiseurakunta.nettisivu.org

⁷³ Marin 2003, 55

Kaavio 1

Vastaajista 88 kertoi olevansa helluntaiseurakunnan jäsen. 7 henkilöä ilmoitti olevansa luterilaisen seurakunnan jäseniä, 2 rastitti kohdan ”muun seurakunnan jäsen” ja kolme ”ei minkään seurakunnan jäsen”.

Tähän tutkimukseen osui suurelta osin henkilöitä, jotka ovat melko pitkään olleet helluntaiseurakunnan jäseniä. Jopa 64 % (N=100) vastaajista ilmoitti käyneensä seurakunnassa yli kahdenkymmenen vuoden ajan. Seuraavaksi suurin ryhmä (11 %), oli reilu kymmenen vuotta seurakunnassa käyneet.

Vastaajista lähes kaksi kolmannelle (64 %) ilmoitti käyvänsä seurakunnan jumalanpalveluksessa joka viikko ja noin kolmannes (34 %) noin kaksi kertaa kuussa. Kyselyyn osallistuvaa joukkoa voidaan siis pitää melko aktiivisena seurakuntalaisina.

Noin kolmanneksella tutkimukseen osallistuneista oli korkeakoulututkinto joko ammattikorkeakoulusta (18 %) tai muusta korkeakoulusta (16 %).

Ammattikoulutustaisia oli reilu neljännes (28 %) ja toisen asteen ammattikoulutuksen omaavia viidennes (19 %). Ilman ammattikoulutusta tutkimukseen osallistui 12 henkilöä ja 7 ylioppilaaksi koulutuksensa määritellyttä.

Valtaosa, eli 64 vastaajaa (N=100) kuului ryhmään, joka oli jo yli kahden vuosikymmenen ajan käynyt seurakunnassa. Reilu kymmenen prosenttia oli käynyt seurakunnan tilaisuuksissa toistakymmentä vuotta ja alle kymmenen vuotta viidennes vastaajista.

2.4 Tutkimusmetodi ja käytetty mittari

Tämä tutkimus on luonteeltaan kvantitatiivinen. Tämä näkyy erityisesti siinä, että tutkimusaineisto on kerätty sellaista kyselykaavaketta (liite 1) hyödyntäen, josta voi viedä vastaajien vastaukset määrälliseen, numeeriseen tarkasteluun. Tämä on yksi keskeinen kvantitatiivisen tutkimusotteen tyypillisiä piirteitä.⁷⁴ Aineiston keruussa on käytetty niin kutsuttua survey-menetelmää. Sillä ymmärretään tiedon kokoamista standardoidussa muodossa tietyltä joukolta ihmisiä.⁷⁵ Tavallisesti standardoitu muoto tarkoittaa strukturoitua kyselyä joko paperisena tai verkon kautta e-kyselynä. Tässä tutkimusprojektissa käytettiin paperikyselyä. Perusteluna näille valinnoille on se, että tutkimusongelmat puoltavat päättymistä edellä mainittuun tutkimustyyppiin ja menetelmään. Tutkimuskysymykset tiedustelevat pääosin, onko vastaajajoukossa jotain tiettyä odotusta saarnan suhteen ja miten paljon. Kvantitatiiviselle tutkimukselle on myös ominaista esimerkiksi aiemmista tutkimuksista vedetyt johtopäätökset ja hypoteesien käyttäminen.⁷⁶ Survey-tutkimuksessa tutkimusongelman muotoilun jälkeen on määriteltävä tutkittavien perusjoukko ja siitä tarvittava otos. Tämän jälkeen on tehty kyselylomake tutkimusaineiston keruuta varten. Kyselylomakkeet on saatettu tutkimuksen kohdejoukolle vierailemalla henkilökohtaisesti tutkimuksen kohteena olevissa helluntaiseurakunnissa kevään 2017 aikana sunnuntain pääjumalanpalveluksen aikaan. Tutkimusprojektille pyydettiin lupaa kunkin seurakunnan johdolta ja siitä tiedotettiin seurakuntalaisille päiväjumalanpalveluksen alussa tai lopussa. Jumalanpalveluksen jälkeen oli halukkailla jumalanpalvelukseen osallistujilla mahdollisuus täyttää tutkimuskaavake. Kaavakkeen täyttämällä välittömästi jumalanpalveluksen jälkeen pyrittiin siihen, ettei asia unohtuisi ja toisaalta jumalanpalvelustilanne saarnan kuulemisympäristönä olisi tuoreena mielessä. Tämä ei kuitenkaan aivan toteutunut vaan muutamat vastaajat halusivat vastata ”kaikessa rauhassa” kotona ja palauttaa vastauksen seuraavalla vierailukerralla. Tähän tutkimuksentekijä suostui vaikka se erilaisti vastaamistilannetta siltä osin. Erityisesti avoimiin kysymyksiin vastaamiseen tuntui joistakin vastaajista työläältä heti paikan päällä.

Mittarina on käytetty tutkimuksen tekijän laatimaa kyselykaavaketta. Kyselyssä tiedusteltiin taustatietojen ohella vastaajan näkemyksiä itsestään saarnan kuulijana, mielipiteitä saarnaajan tehtävästä ja sen edellytyksistä, saarnan

---

⁷⁴ Hirsjärvi 2007, 136

⁷⁵ Hirsjärvi 2007, 130

⁷⁶ Hirsjärvi 2007, 136

sisällöstä ja koetuista vaikutuksista. Tämän lisäksi kaavakkeessa on lopussa muutama avoin kysymys, joissa vastaajan tuli vastata omin sanoin. Pääosin kysymykset olivat Likert-asteikollisia monivalintakysymyksiä, jossa tutkijan ennalta laadittuun väitteeseen kustakin aiheesta voi ottaa kantaa asteikolla 1 (täysin samaa mieltä)- 5(täysin eri mieltä) (liite 1).⁷⁷ Kyselyn alkusivulla oli pieni johdantoteksti tutkimuksen taustasta ja laajuudesta.

Kyselyn kohdat 1-8 kartoittavat vastaajaa toimintaa saarnan kuulijana. Kohdissa 9-19 on fokus vastaajan käsityksissä siitä, millaisia edellytyksiä jumalanpalveluspuhujan tulisi täyttää saarnaajana. Keskiössä ovat esimerkiksi teologisen koulutuksen, iän ja kutsumuksen painoarvo. Kyselyn kohdat 20-38 luotaavat vastaajan mielipiteitä saarnan sisällöstä ja esittämisestä. Vastaajan saarnaodotuksia kartoitetaan kysymällä saarnan suhdetta politiikkaan, saarnan tavoitetta ja muotoa sekä esitystavan merkitystä puntaroimalla. Kohdissa 39-42 pyritään saamaan esille vastaajan käsitystä hyvän saarnan vaikutuksista.

Monivalintakysymysten lisäksi kyselyn lopussa on 4 kysymystä, joihin vastaajaa pyydetään vastaamaan omin sanoin. Niissä vastaaja voi kuvata hyvää ja huonoa saarnaa, jumalanpalveluksen saarnan tehtävää sekä toiveitaan siitä, mistä aiheista haluaisi jumalanpalveluksessa kuulla saarnoja.

Kyselykaavake on laadittu tutkimuksen tekijän omasta näkemyksestä ja kokemuksesta käsin sekä hyödyntäen aiemmin tehtyjä saarnakyselyjä helluntaiseurakunnissa. Oman harkinnan osalta tämä tarkoittaa sitä, että tutkimuksen tekijä on arvioinut, mitkä teemat ovat saarnakyselyssä esillä ja missä muodossa niistä kysytään. Tässä kohtaa on todettava, että keskeisen mitattavan abstraktin käsitteen ”saarnaodotus” operationalisointi jäi vajavaiseksi. Mittarin eli kyselyn väitemuodot eivät ole aina tarpeeksi tarkkoja ja yksiselitteisiä ja näin osu keskelle mitattavaa ilmiötä. Tarpeeksi perusteellisen operationalisointivaiheen tärkeyttä alleviivaa esimerkiksi Alkula.⁷⁸ Anna-Maija Lehto⁷⁹ kuvailee myös survey-tutkimuksen ongelmia artikkelissaan, jossa hän pohtii, onko tällaisessa tutkimuksessa enemmänkin vain oletettu objektiivinen todellisuus, jota voitaisiin numeerisilla mittareilla tutkia. Kun virhelähteet on karsittu pois, jääkö jäljelle objektiivista todellisuutta? Tätä tulisi tutkijan pohtia. Aika ajoin kokemattomalle tutkijalle tuli tunne, että mitattavien ilmiöiden jämäkkä ”naulaaminen” tämäntyyppisellä kyselyllä ja menetelmillä on kuin liukkaan saippuan pitäminen

---

⁷⁷ Hirsjärvi 2007, 192

⁷⁸ Alkula 2002, 80

⁷⁹ Lehto 1998, 216-218

kourassa. Tämän lisäksi tutkimuksen tekijänä tiedostan, että olen osa tutkittavaa todellisuutta, koska olen ollut helluntaiseurakunnan jäsen nuoruudestani asti. Näin ollen tutkimuksen aihevalinnassa, tutkimuskysymyksissä, metodeissa ja erityisesti aineiston keruuta varten laatimassaan kyselyssä heijastuu tämä tutkijan oma subjektiivisuusasema. Toisaalta tämä on antanut mahdollisuuden päästä suhteellisen nopeasti lähelle tutkittavia ilmiötä ja voittaa luottamus vastaajajoukossa. Voidaan tietenkin myös ajatella, että tämä etu voi olla tutkimuksessa haittakin, kun on sokea itseään liian lähellä oleville ilmiöille ja kykenee riittämättömästi avaamaan tutkittavaa asiaa helluntailiikkeen ulkopuolisille. Kuten todettu, kyselykaavakkeen sisältöön ja muotoon ovat kuitenkin vaikuttaneet myös tutkimukset, joissa aihepiiri (saarnaodotukset, saarnatilanne helluntaiseurakunnassa) ja tutkimuksen kohdejoukko (helluntaiseurakuntien jäsenet) ovat samoja tai lähes samoja ja tutkimusote on kvantitatiivinen tai soveltaa sitä analyysissä ainakin osittain. Tällaisista tutkimuksista voi mainita esimerkiksi Tiina Tassian⁸⁰ ja Juha Marinin⁸¹ tutkimukset.

Kyselyn ensimmäinen osio (Väitteet 1-8) hakee vastausta tutkimuskysymykseen 4 eli ovatko vastaajat aktiivisia saarnakuulijoita ja keskusteluttaako kuultu saarnapuhe. Toinen kyselyosio (väitteet 9-19) kartoittaa vastaajien reaktioita siihen, pitääkö saarnaajan olla tiettyä sukupuolta ja tuleeko hänellä olla teologista koulutusta vai riittääkö pelkkä kutsumustietoisuus. Kolmas kyselyn väiteosio (väitteet 20-42) esittelee vastaajien vastausvalintoja saarnan sisällön ja esittämistavan ja koettujen vaikutusten suhteen. Tutkimuksessa tarkastellaan sitä, miten paljon vastaajajoukossa esiintyy käsitystä, että saarnavirka on tiettyyn sukupuoleen sidottu, käsitystä, että teologinen koulutus on/ei ole saarnaajalle välttämätöntä ja käsitystä, että saarnassa voi käsitellä poliittisia asioita. Edelleen tutkimus pyrkii selvittämään, onko vastaajajoukon joillain ominaisuuksilla (esim. sukupuoli, ikäryhmä, koulutustausta, seurakunnassa käyntiaika tai tiheys) korreloivuutta tai yhteyttä valittuihin vastausvaihtoehtoihin. Tutkimus keskittyy kuulijoiden saarnaodotuksiin yleensä. Tutkimuksen keskiössä ei siis ole juuri sen jumalanpalveluksen saarna, joka on puhuttu siinä tilaisuudessa, jossa vastaaja on kyselyyn vastannut vaikkakin viimeisin kuultu saarna tietysti vaikuttaa vastaamiseen.

---

⁸⁰ Tassia 2002

⁸¹ Marin 2003

2.5 Tutkimusmittarin validiteetti, reliabiliteetti ja eettisyys

Tutkimuksen mittarin luotettavuutta kuvataan validiteetilla ja reliabiliteetilla.

Validius viittaa luotettavuuteen mittarin kyvyssä mitata täsmällisesti sitä, mitä se on suunniteltu mittaamaan.⁸² Reliabiliteetti kuvaa sitä, miten toistettava tutkimus on eli sen kyky tuottaa ei-sattumanvaraista tietoa.⁸³ Tutkimuksen tavoitteena oli selvittää sunnuntain jumalanpalveluskävijöiden saarnaodotuksia Kotkan, Kouvolan, Porvoon, Haminan ja Karhulan helluntaiseurakunnissa. Edelleen tarkasteltiin vastaajajoukon reaktioita saarnaajan edellytyksiin ja käsityksiä saarnan esittämistavasta ja sisällöstä sekä vaikutuksista. Vastauksia peilattiin vastaajajoukon ominaisuuksiin, esimerkiksi sukupuoleen ja ikäryhmään. Edellä mainittujen asioiden selvittämiseksi oli laadittu kysely, jossa oli 42 väitettä koskien saarnaodotuksia, joihin vastaaja ottaa kantaa valitsemalla vaihtoehdon asteikolla täysin samaa mieltä (1) osittain samaa mieltä (2), en osaa sanoa (3) osittain eri mieltä (4), täysin eri mieltä (5). Näiden lisäksi vastaajilla oli mahdollisuus täydentää vastauksiaan vastaamalla neljään avoimeen kysymykseen hyvästä ja huonosta saarnasta, saarnan tavoitteesta ja saarna-aiheitoiveista.

On selvää, että sellainen ilmiö kuin saarnaodotus ja sen mittaaminen ei ole yksinkertainen ja helposti mitattava asia. Ilmeistä myös on, että tällainen tutkimus ei voi kertoa juuri mitään asioiden syy- ja seuraussuhteista tai ylipäänsäkään paljonkaan selittävästä syistä. Tutkimuksen tarkoituksen toteuttamiseksi luotu kysely on erittäin keskeisessä asemassa. Asetettujen kysymysten ja väitteiden tulisi kyetä antaa mahdollisuus saada vastauksia asetettuihin tutkimuskysymyksiin. Kuten jo edellä todettiin, tässä ei aivan hyvin onnistuttu. Kysely laadittiin tutkimusprosessin siinä vaiheessa, jossa tutkimusongelman tarkentamisen ollessa vielä jonkin verran käynnissä. Kyselyn testaamiseen ja muotoiluun olisi tullut käyttää enemmän aikaa. Survey-tutkimuksen kyselyihin voi liittyä systemaattinen virhemahdollisuus. Se ei tässä tutkimuksessa ehkä ole vastaajien epätotuuden puhuminen⁸⁴, mutta voi olla esimerkiksi vastaajien taipumus ymmärtää joku kyselyssä esiintyvä käsite toisella tavalla kuin, mitä tutkimuksen tekijä on ajatellut. Se, miten vastaaja esimerkiksi mieltää kyselyn käsitteen ”teologinen koulutus” vaikuttaa tietysti paljon siihen, mihin vaihtoehtoon hän asteikolla päätyy. Vastaajat vastaavat valmiiksi muotoiltuihin kysymyksiin ja annetuista vastausvaihtoehdoista valitaan yleensä vain yksi.

---

⁸² Alkula, Pöntinen, Ylöstalo 2002, 89

⁸³ Hirsjärvi 2007, 226

⁸⁴ Alkula, Pöntinen, Ylöstalo 2002, 89

Tutkijalla ei ole mahdollisuutta päästä tarkemmin selvittämään vastaajan olosuhteita tai ajattelutapaa. Kuitenkin jokainen ympyröity vastausvaihtoehto saa yhtä suuren painoarvon. Tässä mielessä kvantitatiivinen tutkimus on Alkulan⁸⁵ mielestä tasapäistävä. Myös Hirsjärvin⁸⁶ huomioi kvantitatiivisen tutkimuksen haastetta, kun hän kuvaa sitä, miten teoreettisten käsitteiden muuntaminen mitattavaan muotoon vaatii aina tulkintaa. Kuitenkin keskustelu teologisen koulutuksen tarpeellisuudesta on kuitenkin ollut yksi vuosituhannen vaihteen jälkeisen ajan keskeisimmistä Suomen helluntailiikkeessä ja sitä on käyty esimerkiksi pää-äänenkannattajalehden Ristin Voitonkin palstoilla.

Tutkimuksen eettisyys on otettu huomioon usealla tavalla. Tutkimukseen osallistuminen oli vapaaehtoista⁸⁷ ja mikäli halusi osallistua, sen voi tehdä nimettömästi. Kaikille vastaajille annettiin kyselyn alkulehdellä tieto, että kyseessä on opinnäytetyö ja mikä on sen tarkoitus.

2.6 Aineiston analyysi

Tutkimuskyselyllä kerätty aineisto eli sata kappaletta paperisia kyselykaavakkeita käsiteltiin kvantitatiivisesti. Kerätyistä lomakkeista poimittiin vastaukset SPSS⁸⁸-ohjelmaan, jonne oli sisäänkirjoitettu kyselykaavakkeen kaikki kysymykset ja väitelauseet sekä Likert-asteikon vastausvaihtoehdot kunkin väitteen kohdalle. Avointen kysymysten vastaukset koottiin Excel-tiedostoiksi kysymyksittäin.

SPSS-ohjelman avulla tehtiin ensiksi aineiston vastaajajoukkoa kuvaava deskriptiivinen esitys.⁸⁹ Siinä esiteltiin vastaajajoukon yleiset piirteet ja tunnusluvut sekä prosenttijakaumat eli vastaajajoukon sukupuolinen jakautuminen, ikärakenne, koulutus- ja seurakuntatausta, seurakunnassa oloaika sekä jumalanpalveluksessa käyntitiheys.

Sen jälkeen aineistosta on poimittu tutkimustehtävässä erityisesti nimettyjen teemojen (saarnaodotukset suhteessa sukupuoleen, teologiseen koulutukseen ja politiikkaan) kysymyspatterit ja niitä on kuvattu esittelemällä SPSS-ohjelman laskemat minimi- ja maksimi-arvot, keskiarvot ja vastausten hajonnat. Näin on pyritty etsimään tutkimusaineistosta vastausta tutkimuskysymyksiin 1-3 eli siihen onko tässä vastaajajoukossa havaittavissa merkillepantavia odotuksia suhteessa yllämainittuihin teemoihin. Vastaajajoukosta on tarkasteltu erityisesti vastauksia

---

⁸⁵ Alkula, Pöntinen, Ylöstalo 2002, 89

⁸⁶ Hirsjärvi 2007, 151

⁸⁷ Hirsjärvi 2007, 25

⁸⁸ SPSS= Statistical Package for the Social Sciences

⁸⁹ Jokivuori, Hietala 2007, 14

sukupuolen, koulutustaustan ja ikäryhmän näkövinkkelistä. Tämän lisäksi kustakin teemasta on katsottu korreloiko joku muuttuja (esimerkiksi koulutustausta) merkitsevällä tavalla johonkin saarnaodotukseen. Tällaisen tutkimuksen puitteissa ei juurikaan päästä selittävän analyysin asteelle, jossa voitaisiin etsiä ilmiöiden välisiä todellisia yhteyksiä eli esimerkiksi osoittaa, että koulutustaustalla on suoraa selittävää yhteyttä vastaajan odotukseen saarnaajan teologisesta koulutuksesta. Tämä siksikin, ettei tässä tarkastelussa ja tällä metodilla ole kyetty sulkemaan pois jonkun nimeämättömän kolmannen muuttujan vaikutusta tutkimuksessa nimettyihin kahteen mitattavaan muuttujaan.⁹⁰ Kuitenkin voidaan aineistosta varmasti tehdä mielenkiintoisia havaintoja ja saada tutkimuskysymyksiin tyydyttäviä vastauksia.

Avointen kysymysten Excel-tiedostoiksi kootut vastaukset käsiteltiin omana lukunaan, jossa vastauksista poimittiin useimmin toistuneet teemat vastauksena tutkimuskysymyksiin 6-8. Tuloksia verrattiin muissa tutkimuksissa esiin tulleisiin vastauksiin samoihin kysymyksiin.

---

⁹⁰ Jokivuori & Hietala 2007, 15

3. AINEISTON ANALYYSI

Aineiston SPSS-analyysi tutkimuskysymysten valossa ja hypoteesin testaus.

3.1 Sukupuolittunutta saarnaodotusta?

3.1.1 taustaa

Keskustelu siitä, asettaako Raamattu rajoituksia naisen toimimiselle saarna- tai paimentehtävässä kristillisessä seurakunnassa, on jonkin verran jakanut mielipiteitä helluntailiikkeessä viime vuosikymmeninä. Periaatteellista keskustelua naisen saarnatoimesta käytiin helluntaiseurakunnissa 1950-luvun mittaan ja päädyttiin tunnustamaan naisten olennainen rooli herätyksen alkuajoista saakka.⁹¹ Teemasta on myös teetetty kaksituhatluvun puolella herätysliikkeen sisäisiä kyselyjä ja selvityksiä seurakuntien työntekijöitä varten.⁹² Seurakunnan johtamisessa nimenomaan naisvanhemmuuskysymys on ollut kiistanalainen asia. Luterilaisen kirkon kirkolliskokouksen päätös 1986 avata pappisvirka naisille huomattiin helluntailiikkeessäkin, mutta aihe nousi selkeämmin esiin julkisena keskusteluna vasta vähän myöhemmin. Syitä tähän on varmasti useitakin, mutta esimerkiksi Kurki näkee, että teeman käsittelemättä jättämisessä saatettiin haluta karttaa feministisen näkökannan voimistumista seurakunnissa.⁹³

Naisten työn merkitys on ollut suuri helluntailiikkeen leviämislle niin kotimassaa kuin lähetyskentillä. Suomen helluntailiikkeen piirissä naisia totuttiin näkemään julistustehtävissä jo hyvin varhain. Liikkeen syntyvaiheessa keskeiset helluntaijohtajat halusivat avata muutamille tunnetuille naisevankelistoille mahdollisuuden toimia evankeliumin levittäjinä julistajan roolissa.

Olennoisimpana nähtiin liikkeen laajeneminen eikä niinkään julistajan sukupuoli.⁹⁴ Myöhemmin, kun alkoi organisoituminen, tilanne muuttui ja naisten toimintamahdollisuudet varsinkin seurakunnallisissa johtotehtävissä vähenivät⁹⁵. Helluntailiikkeen parissa käydyssä keskustelussa naisen pappeudesta ei niinkään paljon ole ollut kysymys oikeudesta toimia julistus- tai opetustehtävässä. Kysymys on pikemminkin ollut, onko naisen mahdollista toimia hengellisenä johtajana, seurakunnan paimenena.⁹⁶ Perinteinen suomalaisen helluntailiikkeen hengellinen johtajuus on ollut pääasiallisesti miehille kuuluvaa. Asiassa on

---

⁹¹ Kurki 2005, 78

⁹² Piirainen 2005, 158

⁹³ Kurki 1999, 4

⁹⁴ Helander 1987, 39-40

⁹⁵ Kurki 2005, 46-47

⁹⁶ Kurki 2005, 12

kuitenkin ollut erilaisia tulkintoja. Naisten panosta seurakuntien työntekijänä ja julistajina ja lähetyssaarnaajina on kuitenkin laajalti arvostettu ja tunnustettu.

Helluntaiseurakunnissa toimii nykyään monia naisia pastoreina, jonkin työmuodon, esimerkiksi lapsi- ja perhetyön vetäjinä ja solunjohtajina. Sen sijaan niin sanottuna johtavana saarnaajana ja vanhimmiston jäsenenä ei naisia juuri vielä ole. Jäsenistön puolelta katsottuna suomalaissa helluntaiseurakunnissa on selkeä naisenemmistö. Noin kaksi kolmasosaa on naisia.⁹⁷ Keskustelua teemasta on käyty vilkkaasti viime vuosina ja muutosta on myös tapahtunut. Nuoremmissa helluntaiseurakunnissa saatetaan jo tavata seurakuntaa johtava paimenryhmä, jossa on myös naisia. Näin on esimerkiksi Kuopion Tukikohta-seurakunnassa.⁹⁸

Edellä sanottu antaa hieman taustaa tämän tutkimuksen yhdelle tutkimuskysymykselle. Fokuksessa ei tässä tarkastelussa siis ole kuulijan odotukset naisen palveluun yleensä helluntaiseurakunnissa eikä kysymys paimentehtävän rajaamisesta vain miehille vaan juuri jumalanpalvelusaarnaajan tehtävä. Näillä asioilla voi kuitenkin olla yhteyttä keskenään kuulijoiden mielissä ja/tai Uuden Testamentin teologiassa, mutta se on jo toisen tutkimuksen asia.

3.2 Tutkimustulokset

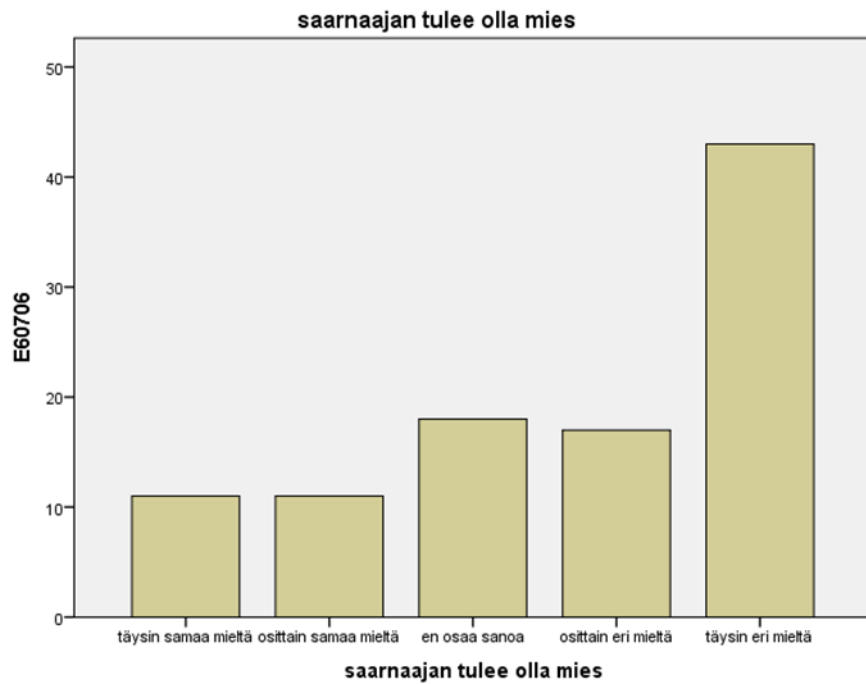
Tutkimuskyselyn väitteet 9 ja 10 koskettivat saarnaajan sukupuolen merkitystä vastaajalle. Väitteen yhdeksän (9) mukaan jumalanpalveluksen saarnaajan tulee olla mies. Väite kymmenen (10) totesi, että mies tai nainen voi toimia saarnaajana.

Täysin samaa mieltä väitteen kanssa, jonka mukaan saarnaajan tulee olla mies, oli 11(11 %) vastaajaa. Osittain samaa mieltä oli niin ikään 11 vastaajaa ja vaihtoehdon kolme (3) en osaa sanoa, oli ympyröinyt lähes viidennes eli 18 vastaajaa. Osittain eri mieltä väitteen kanssa oli 17 vastaajaa ja suurin ryhmä, 43 vastaajaa (43 %) oli täysin eri mieltä siitä, että jumalanpalveluksen saarnaajan tulee olla mies. (kaavio 1). Vastausten keskiarvo oli 3,7 eli tulokset ovat tässä joukossa kallellaan kielteiseen suhtautumiseen väitteeseen, että saarnaajan tulee olla mies.

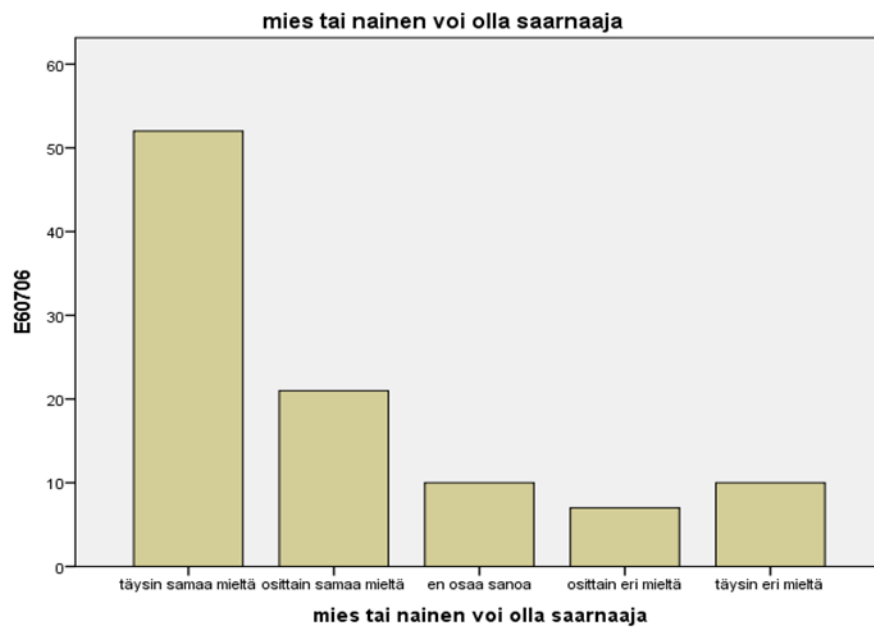
⁹⁷ Harjula 2012, 9

⁹⁸ Launonen 2017

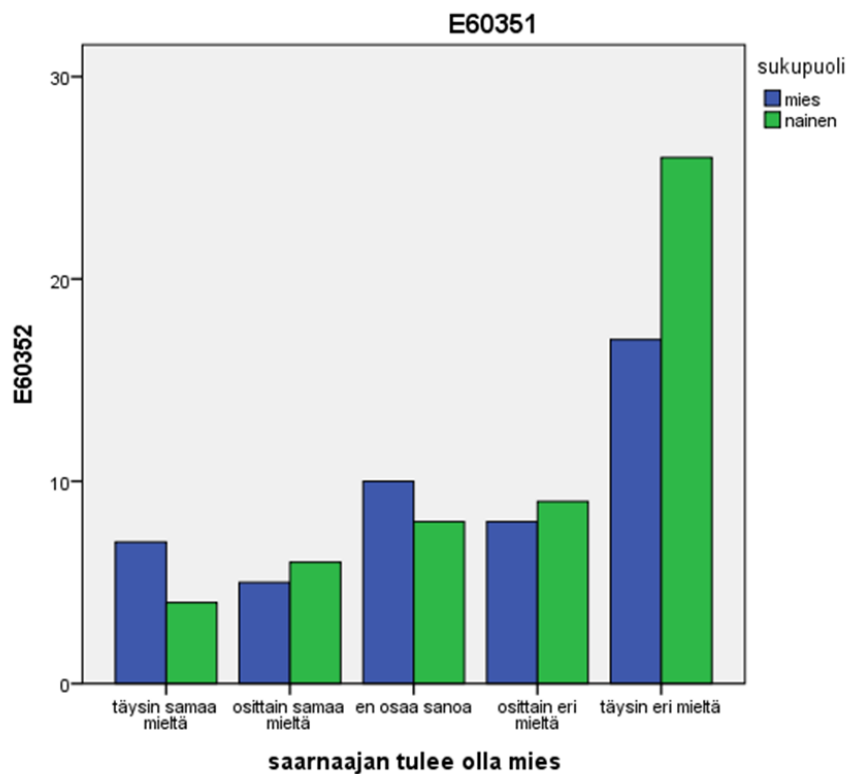
Kaavio 2

Väite ”mies tai nainen voi toimia saarnaajana” kartoitti samaa asiaa vähän eri tavoin sanoitettuna. Yli puolet (52 %) oli väitteen kanssa täysin samaa mieltä ja 21 vastaajaa (21 %) osittain samaa mieltä. 10 vastaajaa (10 %) oli täysin eri mieltä ja 7 (7 %) osittain eri mieltä ja 10 vastaajaa oli ilmaissut, että ei osaa ottaa kantaa. (kaavio 2)

Kaavio 3

Vastauksia tarkasteltiin myös asettamalla kaksi muuttujaa vastakkain. Kun edellä olevien väitteiden vastaustuloksia tarkasteltiin ristiintaulukoiden muuttujat ”sukupuoli” ja ”saarnaajan on oltava mies” saatiin seuraavanlaisia tuloksia:

Kaavio 4

saarnaajan tulee olla mies * sukupuoli

Määrä

		sukupuoli		yhteensä
		mies	nainen	
saarnaajan tulee olla mies	täysin samaa mieltä	7	4	11
	osittain samaa mieltä	5	6	11
	en osaa sanoa	10	8	18
	osittain eri mieltä	8	9	17
	täysin eri mieltä	17	26	43
Yhteensä		47	53	100

Taulukko 1

saarnaajan tulee olla mies * koulutustausta ristiintaulukointi									
Määrä									
		koulutustausta							Yhteensä
		perus-koulu	perus-koulu/keski-koulu	ammatti-koulu	ylioppilas	opistotason ammatillinen-koulutus	ammatti-korkea-koulu	korkea-koulu	
saarnaajan tulee olla mies	täysin samaa mieltä	3	0	1	3	3	0	1	11
	osittain samaa mieltä	1	0	5	0	0	1	4	11
	en osaa sanoa	2	0	6	1	7	0	2	18
	osittain eri mieltä	1	0	4	1	3	3	5	17
	täysin eri mieltä	1	4	12	2	6	14	4	43
Yhteensä		8	4	28	7	19	18	16	100

Taulukko 2

Taulukosta ja kaaviosta näkee selvästi, että tutkimuksen vastaajajoukossa kokonaisuutena selkeä enemmistö (60 %) on täysin eri mieltä tai osittain eri mieltä väitteen kanssa, jonka mukaan saarnaajan on oltava mies. Miesten ja naisten vastauksissa on hiukan eroa. Tutkimusjoukossa naisten kielteistä suhtautumista väitteeseen oli hiukan enemmän.

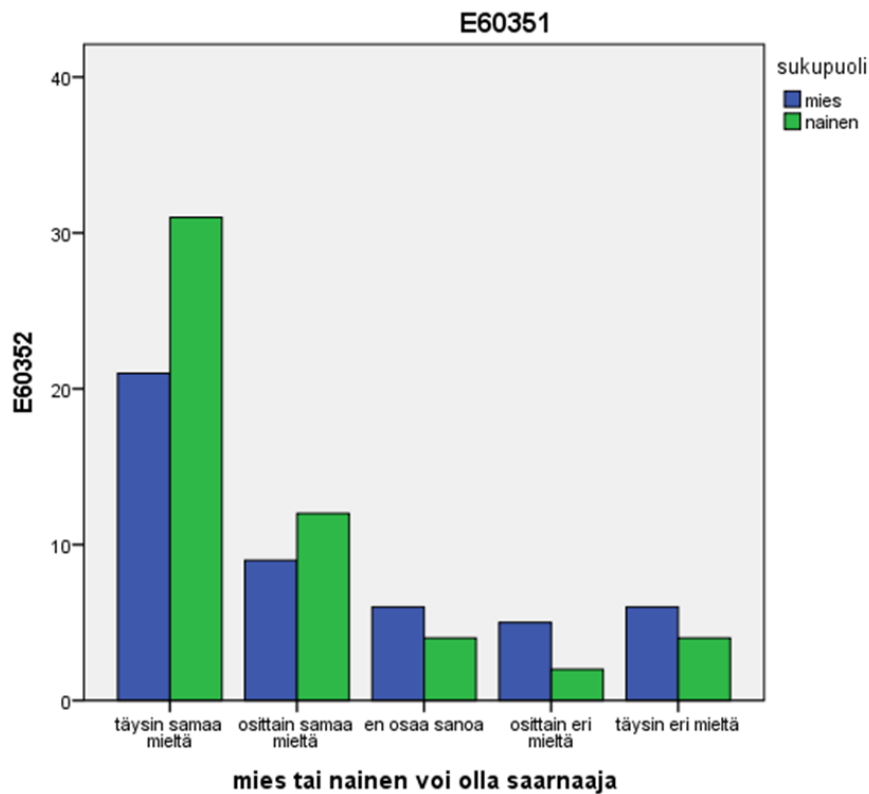
Sama tulos näkyy toisen saman aihealueen väitteen kohdalla:

mies tai nainen voi olla saarnaaja * sukupuoli ristiintaulukointi

Määrä

		sukupuoli		Yhteensä
		mies	nainen	
mies tai nainen voi olla saarnaaja	täysin samaa mieltä	21	31	52
	osittain samaa mieltä	9	12	21
	en osaa sanoa	6	4	10
	osittain eri mieltä	5	2	7
	täysin eri mieltä	6	4	10
yhteensä		47	53	100

Taulukko 3

Kaavio 5

Saarnaajan sukupuolen merkitystä vastaajille peilattiin myös suhteessa vastaajien koulutustaustaan. (Taulukko 2)

mies tai nainen voi olla saarnaaja

		Frequency	Percent	Valid Percent	Cumulative Percent
Valid	täysin samaa mieltä	52	52,0	52,0	52,0
	osittain samaa mieltä	21	21,0	21,0	73,0
	en osaa sanoa	10	10,0	10,0	83,0
	osittain eri mieltä	7	7,0	7,0	90,0
	täysin eri mieltä	10	10,0	10,0	100,0
	Total	100	100,0	100,0	

Taulukko 4

Tutkimusvastaajajoukon (N=100) selkeä enemmistö tässä tutkimuksessa näyttää olevan sitä mieltä, että saarnaajana voi olla nainen tai mies. Juha Marinin tutkimus⁹⁹ esitti vastaajajoukolle saarnaajan ominaisuuksia, jotka oli osin jaoteltu feminiineihin (esimerkiksi sääliväisyys, tunteellisuus, lapsirakkaus) ja maskuliinisiin (esimerkiksi kanta-aottava, hallitseva, itsevarma)

⁹⁹ Marin 2003, 79-80

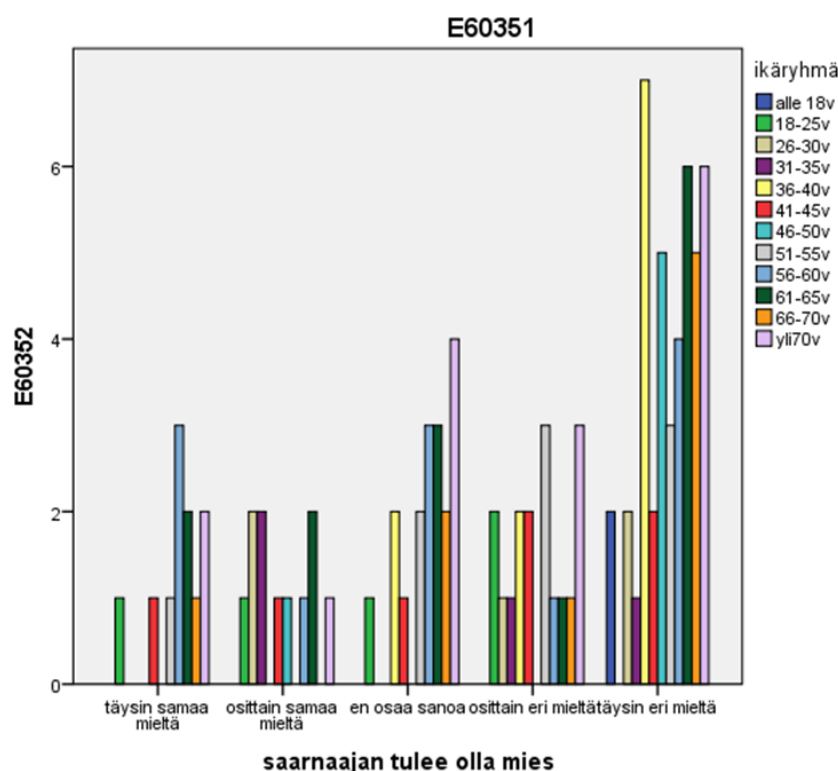

persoonallisuuspiirteisiin. Tutkimustulokset esittivät, että feminiinisiä piirteitä pidettiin selvästi tarpeellisempina saarnaajalle kuin maskuliinisia. On kuitenkin tietysti huomattava, että miehillä ja naisilla esiintyy sekä maskuliinisia että feminiinisiä piirteitä.¹⁰⁰

Edelleen saarnaodotuksen saarnaajan sukupuoleen kohdistuvia odotuksia tarkasteltiin suhteessa vastaajien edustamiin ikäryhmiin. Kuten kaaviosta 6 näkyy vastaajajoukon ikäryhmässä 56-60v oltiin eniten sitä mieltä, että saarnaajan tulee olla mies. Vähiten taas näin ajateltiin 36-40-vuotiaiden ryhmässä.

saarnaajan tulee olla mies * ikäryhmä ristiintaulukointi													
		ikäryhmä											
		alle 18v	18-25v	26-30v	31-35v	36-40v	41-45v	46-50v	51-55v	56-60v	61-65v	66-70v	yli70v
täysin samaa mieltä	% ikäryhmästä	0,00 %	20,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	14,30 %	0,00 %	11,10 %	25,00 %	14,30 %	11,10 %	12,50 %
osittain samaa mieltä	% ikäryhmästä	0,00 %	20,00 %	40,00 %	50,00 %	0,00 %	14,30 %	16,70 %	0,00 %	8,30 %	14,30 %	0,00 %	6,30 %
en osaa sanoa	% ikäryhmästä	0,00 %	20,00 %	0,00 %	0,00 %	18,20 %	14,30 %	0,00 %	22,20 %	25,00 %	21,40 %	22,20 %	25,00 %
osittain eri mieltä	% ikäryhmästä	0,00 %	40,00 %	20,00 %	25,00 %	18,20 %	28,60 %	0,00 %	33,30 %	8,30 %	7,10 %	11,10 %	18,80 %
Täysin eri mieltä	% ikäryhmästä	100,00 %	0,00 %	40,00 %	25,00 %	63,60 %	28,60 %	83,30 %	33,30 %	33,30 %	42,90 %	55,60 %	37,50 %
		Yhteensä											
		11,00 %											
		11,00 %											
		18,00 %											
		17,00 %											
		43,00 %											

Taulukko 5

Kaavio 6

¹⁰⁰ Marin 2003, 80

Vastausten prosenttiosuudet näkyvät lukuina taulukossa numero 5.

Myönteisimmin väitteeseen, että saarnaajan tulisi olla mies suhtauduttiin ikäryhmissä 56-60v ja 61-65v, joissa pyöreä kolmannes oli väitteen kanssa täysin tai osittain samaa mieltä. Lukumääräisesti tämä tarkoittaa kuitenkin pientä määrää, joten tulos edustaa lähinnä tätä tutkimusjoukkoa. Vanhemmissa ikäluokissa myönteisyys jo selkeästi vähenee, joten tämä otos ei osoita, että mitä vanhempi ikäryhmä on kyseessä, sitä enemmän odotettaisiin juuri miehen saarnaavan.

Tulosten perusteella voidaan sanoa, että tässä tutkimusjoukossa (N=100), otoksessa viidestä helluntaiseurakunnasta (Porvoo, Kotka, Kouvola, Karhula ja Hamina) jumalanpalveluskävijöiden joukossa ei merkittävästi ilmene odotusta, jonka mukaan saarnaajan pitäisi edustaa jotain tiettyä sukupuolta. Noin 3/5 eli 60 % vastaajajoukosta oli täysin tai osittain eri mieltä väitteen kanssa, että saarnaajan pitää olla mies. Sama tulos vahvistui väitteen ”mies tai nainen voi toimia saarnaajana”. Tassian tutkimuksessa¹⁰¹, jossa vastaajajoukko edusti nuoria aikuisia helluntaiseurakunnissa ikäluokassa 18-35 vuotta, tuli esiin odotus, että naiset saarnaisivat enemmän seurakunnassa. Tällaista ei varsinaisesti ollut näkyvissä tämän tutkimuksen vastaavassa ikäryhmässä (ikäluokat 18-35 vuotta, yhteensä 16 vastaajaa). Kun tuloksia peilattiin mies- ja naisvastaajien vastauksiin, oli kielteisesti miessidonnaiseen saarnaamiseen suhtautuvia naisia noin 10 % enemmän kuin miehiä, mutta toisaalta tutkimusjoukossa naisia oli hieman enemmän (7 henkilöä). Koulutustausta tai ikäryhmä eivät näiden tulosten mukaan vaikuttaneet vastaajien odotuksiin saarnaajan sukupuolesta millään tavalla.

---

¹⁰¹ Tassia 2002, 74

4. ODOTUKSET TEOLOGISEN KOULUTUKSEN TARPEELLISUUDESTA

Suomen helluntaiherätys on maallikkoliike¹⁰², jossa perinteisesti on asetettu henkilön hengellinen kutsumus julistustehtävään muodollisen teologisen koulutuksen edelle.¹⁰³ Keskustelu muodollisen teologisen koulutuksen tarpeellisuudesta seurakunnissa toimiville työntekijöille on kuitenkin ollut aika ajoin tiukkaakin, kun teologisen koulutuksen saaneita nuoremman sukupolven edustajia on tullut seurakuntiin.¹⁰⁴ Kuitenkin esimerkiksi Kurki¹⁰⁵ on havainnut, että helluntailiikkeen piirissä vuosituhannen vaihteesta lähtien selkeästi kasvanut kiinnostus teologisiin opintoihin on seurakunnissa nähty pääasiallisesti positiivisena asiana. Taustalla on vaikuttanut varmasti nopeasti muuttuvan ja moniarvoistuvan yhteiskunnan asettamat haasteet seurakuntatyölle sekä seurakuntien kasvava työntekijätarve, kun vanhemman polven työntekijäkaartin eläköitymistähti kiihtyy.

Tutkimuskyselyn toisessa osiossa (väitteet 9-19) käsiteltiin saarnaajan toivottuja valmiuksia. Tässä osiossa oli väitteitä, jotka koskivat suhtautumista teologiseen koulutukseen. Tästä aiheesta oli laadittu viisi väitettä, jolla haettiin vastausta tutkimuskysymykseen, onko vastaajilla odotuksia saarnaajan teologisen koulutuksen suhteen ja onko siitä vastaajan mielestä hyötyä vai haittaa.

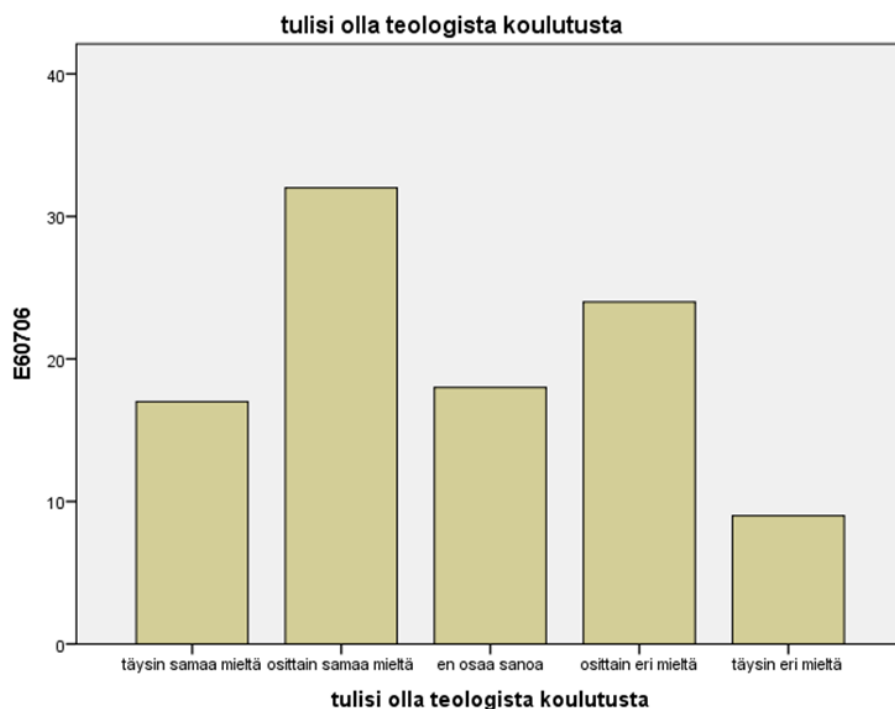
¹⁰² www.suomenhelluntaikirkko.fi/info/yleistietoja_helluntaiheratyksesta

¹⁰³ Marin 2003, 74

¹⁰⁴ Ristin Voitto 2004, 3,19

¹⁰⁵ Kurki 2005, 91

Väitteeseen *saarnaajalla tulisi olla teologista koulutusta* (kv13) reagoitiin seuraavasti:

Kaavio 7

	Frekvenssi	Prosentti	Validi prosentti	Kumulatiivinen prosentti
täysin samaa mieltä	17	17,0	17,0	17,0
osittain samaa mieltä	32	32,0	32,0	49,0
en osaa sanoa	18	18,0	18,0	67,0
osittain eri mieltä	24	24,0	24,0	91,0
täysin eri mieltä	9	9,0	9,0	100,0
Yhteensä	100	100,0	100,0	

Taulukko 6

Teologista koulutusta piti täysin tai osittain tarpeellisena saarnaajalle lähes puolet vastaajista (49 %). Asiasta täysin eri mieltä oli vain noin joka kymmenes. Eri mieltä varauksin oli noin joka neljäs. Vastausten jakautumisen perusteella voi heti todeta, että tässä vastaajajoukossa ja näin asiaa kysyttynä on jumalanpalveluskävijöiden suhtautuminen saarnaajien teologiseen koulutukseen positiivista ja odotettua. Tämä tulos poikkeaa Marinin tuloksista¹⁰⁶, jotka hän sai

¹⁰⁶ Marin 2003, 74-75

tutkiessaan Espoon helluntaiseurakuntien jumalanpalveluskävijöiden odotuksia vastaavassa asiassa. Väitteeseen ”On tärkeätä, että puhuja on saanut teologista koulutusta” suhtauduttiin selkeän kielteisesti. Varsinkin ikäryhmässä 46-55 vuotta 60 % oli väitteen kanssa eri mieltä. Tässä tutkimuksessa vastaavaa odotusreaktiota ei näkynyt. (taulukko 7), ei myöskään edellä mainitussa ikäluokassa.

tulisi olla teologista koulutusta * ikäryhmä ristiintaulukointi														
		ikäryhmä												Yht
		alle 18v	18-25v	26-30v	31-35v	36-40v	41-45v	46-50v	51-55v	56-60v	61-65v	66-70v	yli70v	
täysin samaa mieltä	% ikäryhmästä	0,00 %	20,00 %	0,00 %	25,00 %	18,20 %	42,90 %	0,00 %	22,20 %	33,30 %	7,10 %	0,00 %	18,80 %	17,00 %
osittain samaa mieltä	% ikäryhmästä	0,00 %	20,00 %	40,00 %	50,00 %	36,40 %	28,60 %	33,30 %	44,40 %	25,00 %	28,60 %	22,20 %	37,50 %	32,00 %
en osaa sanoa	% ikäryhmästä	0,00 %	0,00 %	20,00 %	25,00 %	9,10 %	28,60 %	16,70 %	22,20 %	16,70 %	14,30 %	55,60 %	6,30 %	18,00 %
osittain eri mieltä	% ikäryhmästä	0,00 %	60,00 %	40,00 %	0,00 %	18,20 %	0,00 %	33,30 %	11,10 %	16,70 %	42,90 %	22,20 %	25,00 %	24,00 %
Täysin eri mieltä	% ikäryhmästä	100,00 %	0,00 %	0,00 %	0,00 %	18,20 %	0,00 %	16,70 %	0,00 %	8,30 %	7,10 %	0,00 %	12,50 %	9,00 %

Taulukko 7

Tassia¹⁰⁷ kysyi tutkimuksessaan saarnaajien teologisen koulutuksen riittävydestä helluntaiseurakuntien raamattukoulu-opiskelijoilta ja hänen saamansa tulokset ovat jokseenkin samansuuntaisia. Keskiarvo 3,47 ja keskihajonta 1,32 (Tassia) ja tässä tutkimuksessa keskiarvo vastauksissa 2,76 ja hajonta 1,248.

Tämän tutkimuksen vastaajajoukon myönteistä suhtautumista teologiseen koulutukseen vahvistaa vastaustulokset kyselyn väitteeseen 14 : *Teologinen koulutus tukahduttaa Pyhän Hengen vaikutusta*. Lähes kukaan vastaajajoukosta ei ollut täysin samaa mieltä. (kaavio 8). Mielenkiintoinen havainto sen sijaan pilkisti, kun ristiintaulukoitiin yllä mainittu väite koulutustaustamuuttujan kanssa. Silloin oli havaittavissa, että mitä koulutetumpi vastaaja oli kyseessä, sitä enemmän hän ajatteli, että teologinen koulutus tukahduttaa Pyhää Henkeä. Korrelaation arvo 0,307 ei ole suuren suuri, mutta jossakin määrin merkityksellinen¹⁰⁸.

¹⁰⁷ Tassia 2002, 67

¹⁰⁸ Ristiintaulukoinnin yhteydessä on käytetty myös tilastollista merkitsevyyttä testaavaa niin sanottua khiin neliötestiä (Chi -square). Sillä kyetään katsomaan, ovatko havaitut erot riittävän suuria, jotta riippuvuus voitaisiin yleistää perusjoukkoon. Testi antoi Pearsonin khiin neliöksi 38,248 ja p-arvoksi ,033. Kuitenkin Khiin neliötesti edellyttää, että solufrekvensseistä yli 20% ole alle 5. Tämä meni tässä aineistossa reippaasti yli eli 77% eli khiin-neliötestiä ei oikeastaan voi tässä soveltaa. Tulkinta on siksi tehtävä suurin varauksin. (Mamia Tero: SPSS-alkeisopas. Tampereen yliopisto)

korrelaatio

teologinen tukahduttaa	Pearsonin korrelaatio	1	,307**
Pyhää Henkeä	merkitsevyys		,002
	N=lukumäärä	100	100
koulutustausta	Pearsonin korrelaatio	,307**	1
	merkitsevyys	,002	
	N=lukumäärä	100	100

** . korrelaatio 0,20-.39 matalahko tilastollinen merkittävyys

Taulukko 8

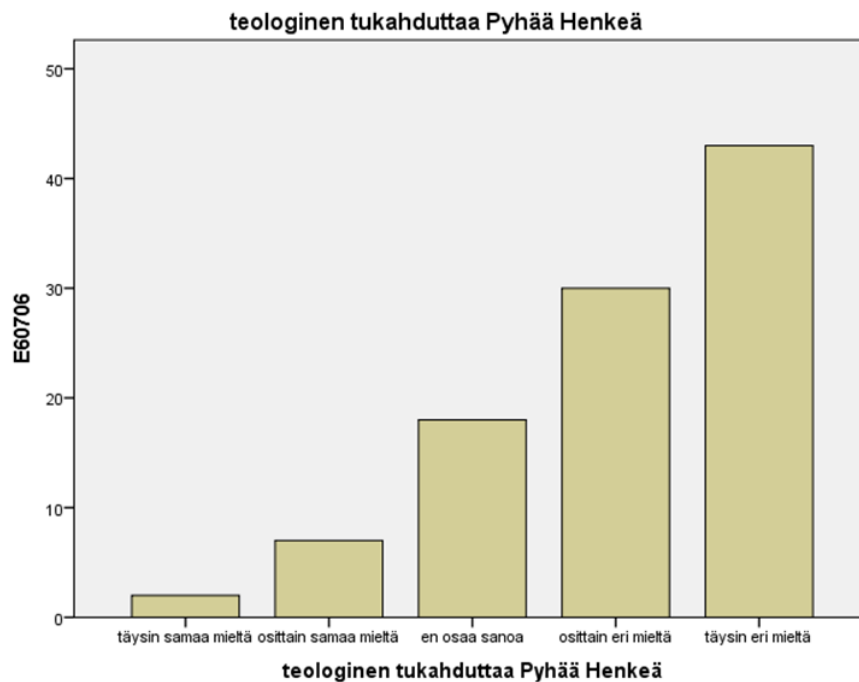
Tässä voisi ajatella, että akateemisesti koulutettu helluntaiseurakunnan jumalanpalveluskävijä kenties vierastaa saarnoja, joissa painottuu raamatun tieteellinen, esitelmänomainen ja rationaalinen esitystapa ja odottaa sen sijaan jotain, jossa kuuluu enemmän inspiraatio, innostus ja tunnepitoisuuskin. Helluntaiteologi Ragonaath¹⁰⁹ viittaa tähän, kun hän kuvaa sitä, miten rationalismi on pitkälti tyhjentänyt kristillisestä saarnasta emotion ja passion ja muuttanut saarnat kuiviksi luennoiksi. Kuitenkin helluntailainen saarnaperinne on jälleen antanut tunteillekin saarnassa tilaa. Ragonaath painottaa kuitenkin, että teennäinen emotionalismi tai manipulatiivinen kuulijoiden itkettäminen ei saarnaan kuulu.

teologinen tukahduttaa Pyhää Henkeä

	frekvenssi	prosentti	validi prosentti	kumulatiivinen prosentti
täysin samaa mieltä	2	2,0	2,0	2,0
osittain samaa mieltä	7	7,0	7,0	9,0
en osaa sanoa	18	18,0	18,0	27,0
osittain eri mieltä	30	30,0	30,0	57,0
täysin eri mieltä	43	43,0	43,0	100,0
Total	100	100,0	100,0	

Taulukko 9

¹⁰⁹ Ragonaath 2004, 172-173

Kaavio 8

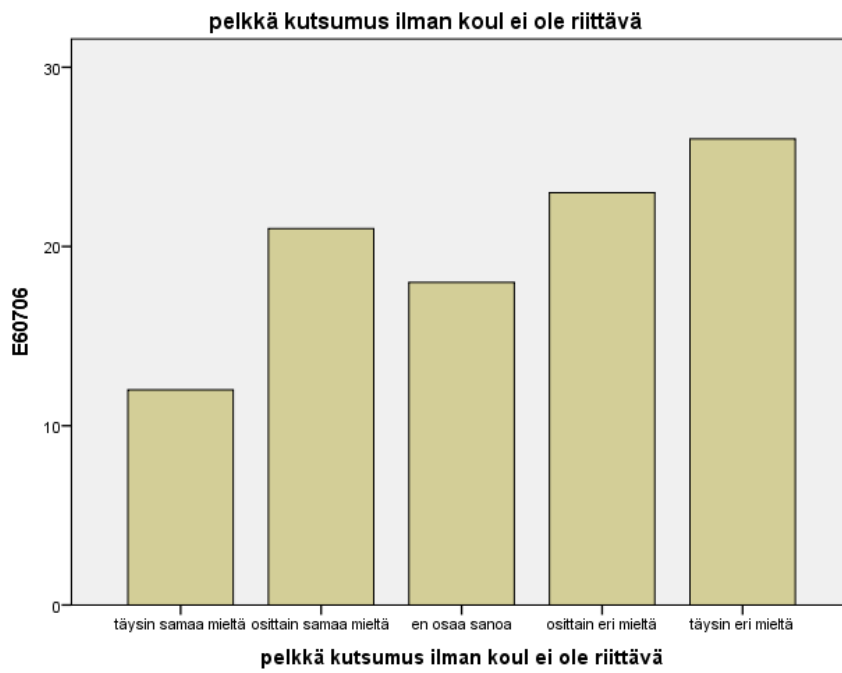
Vastaajien reagoinnit väitteeseen *pelkkä kutsumus ei tee hyvää saarnaajaa* (v15) jakaantuivat . Väitteessä oli asetettu vastakkain kutsumus ja teologinen koulutus. Helluntailiike on kautta aikain historiansa alusta asti ollut maallikkoliike, jossa on painotettu kutsumustietoisuuden ensisijaisuutta koulutukseen nähden tai jopa että kutsumustietoisuus voi korvata koulutuksen.¹¹⁰ Tätä taustaa vasten oli mielenkiintoista katsella tämän vastaajajoukon reaktioita aiheeseen liittyvään väitteeseen. (taulukko 10). Kolmannes oli väitteen kanssa täysin tai osittain samaa mieltä ja lähes puolet(49 %) oli täysin tai osittain eri mieltä. Vajaa viidennes ei osannut ottaa asiaan kantaa.

pelkkä kutsumus ilman koulutusta ei ole riittävä

		Frekvenssi	prosentti	validi prosentti	Kumulatiivinen prosentti
Valid	täysin samaa mieltä	12	12,0	12,0	12,0
	osittain samaa mieltä	21	21,0	21,0	33,0
	en osaa sanoa	18	18,0	18,0	51,0
	osittain eri mieltä	23	23,0	23,0	74,0
	täysin eri mieltä	26	26,0	26,0	100,0
	yhteensä	100	100,0	100,0	

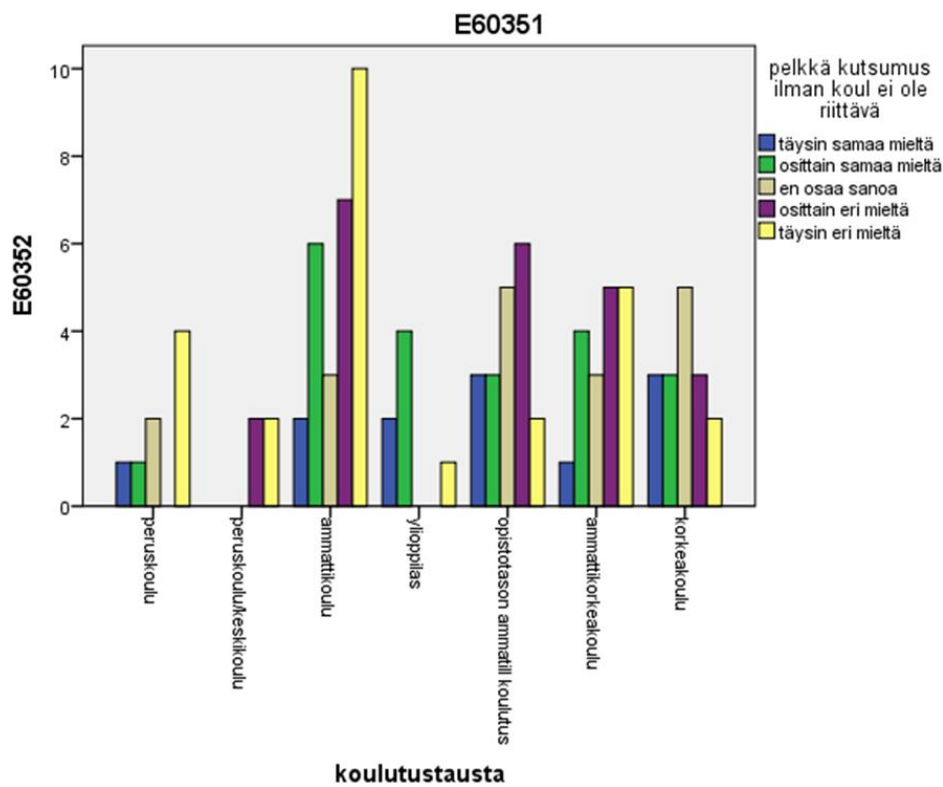
Taulukko 10

¹¹⁰ Iso-Hella 2011, 330

Kaavio 9

Kun vastaajien vastauksia peilattiin suhteessa koulutustaustaan, näyttää siltä, että korkea koulutusaste ei tässä vastaajajoukossa peilaudu automaattisesti painottamaan koulutuksen merkitystä kutsumuksen kustannuksella.

Kaavio 10

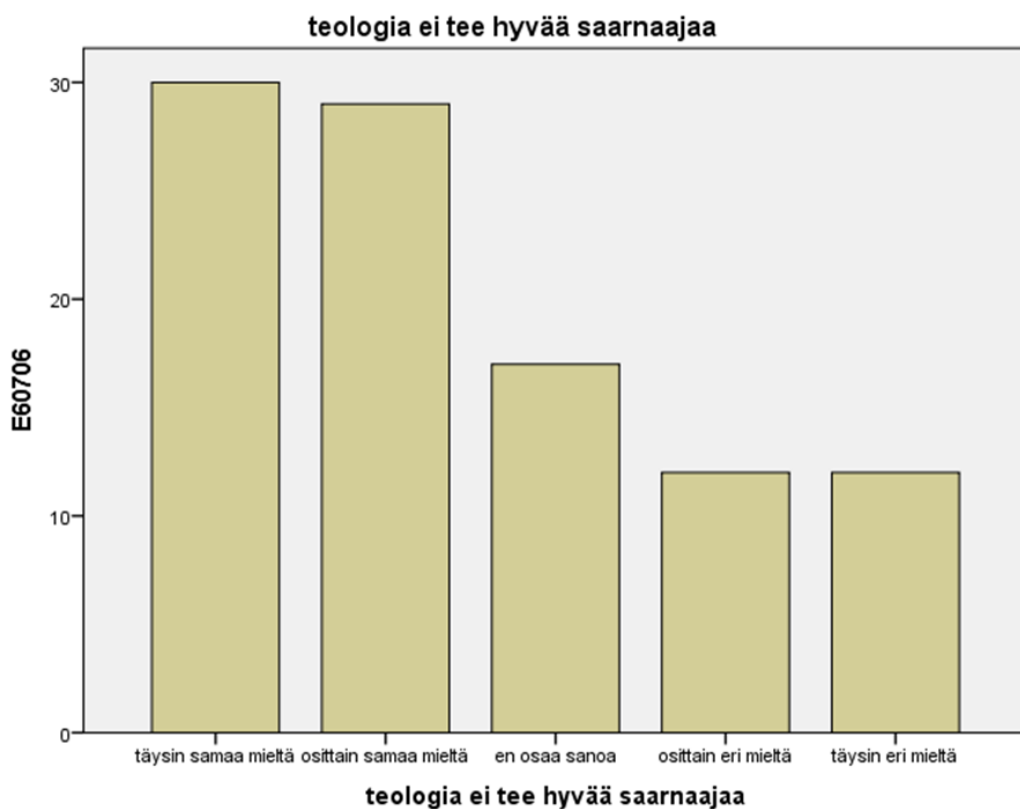
Väitteen *teologinen koulutus ei tee hyvää saarnaajaa* (väite 16) kanssa oli kolme viidesosaa (60 %) vastaajajoukosta täysin tai osittain samaa mieltä. Eri mieltä täysin tai lievemmin oli joka neljäs (25 %).

Väitteen *teologinen koulutus ei estä Jumalan työtä saarnavirassa* vastaukset vahvistivat tämän otoksen osalta sen, että vahvaa teologisen koulutuksen vastustusta ei juuri esiintynyt. Väite toimi väitteen 14 (*teologinen koulutus tukahduttaa Pyhän Hengen työtä*) peilaavana vastaväitteenä.

teologinen koulutus ei estä Jumalan työtä

	Frekvenssi	prosentti	validi prosentti	kumulatiivinen prosentti
täysin samaa mieltä	70	70,0	70,0	70,0
osittain samaa mieltä	18	18,0	18,0	88,0
en osaa sanoa	7	7,0	7,0	95,0
osittain eri mieltä	3	3,0	3,0	98,0
täysin eri mieltä	2	2,0	2,0	100,0
Yhteensä	100	100,0	100,0	

Taulukko 11

Kaavio 11

5. ODOTUKSET SAARNAN SUHTEESTA POLITIIKKAAN

Tutkimuskyselyn kolmannessa osiossa tiedusteltiin saarnan sisältö- ja esittämisodotuksia. Väitteet 23-25 kohdistuivat odotuksiin, jotka koskivat saarnan ja yhteiskuntapolitiikan suhdetta. Asennoituminen politiikkaan ja siihen osallistumiseen on suomalaisessa helluntailiikkeessä ollut ajoittain hyvin sensitiivistä. Helluntaiherätyksen alkuajoilla Suomessa oltiin politiikkaan osallistumiseen täysin kielteisiä ja siitä tähän päivään tultaessa on tultu tilanteeseen, jossa nykyisessä eduskunnassakin on useita helluntaikristittyjä kansanedustajina. Väliin on mahtunut muutama herätysliikettä puhututtanut tapahtuma, jossa liikkeen tunnettuja saarnaajia on asettunut ehdokkaaksi eduskuntaan tai kunnallis-politiikkaan.¹¹¹ Merkittävimpiä näistä herätysliikettä ravistelleista politiikkaan liittyvistä tapahtumista on Helsingin Saalem-seurakunnan johtajan asettuminen kansanedustajaehdokkaaksi 1945. Tämä synnytti pitkään kestäneen linjavedon pysyä erillään puoluepolitiikasta.¹¹² Muutoksen tuulet alkoivat puhaltaa vasta paljon myöhemmin. Kun Toimi Kankaanniemi valittiin kehitys-yhteistyöministeriksi 1991 alkoi positiivisempi asennoituminen politiikkaan näkyä helluntai-liikkeessäkin selvemmin. Tämä kehitys on vielä vahvistunut entisestään, kun helluntailainen, entinen maailmanmestartason kilpakävelijä, Sari Essayah, tuli valituksi Euroopan parlamenttiin 2009 ja sittemmin uudestaan eduskuntaan ja kristillisdemokraattisen puolueen johtoon.

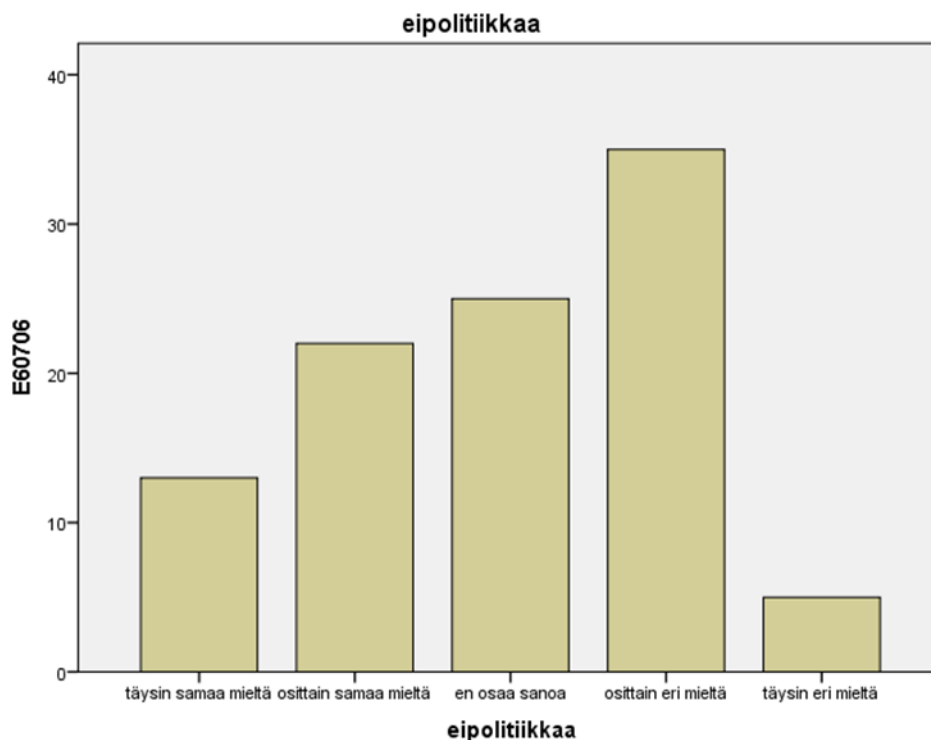
Tämän tutkimuksen vastaajajoukossa täysin kielteisesti politiikan liittämiseen saarnaan suhtautui 13 % (N=100) vastaajista. Osittain kielteisesti suhtautui reilu viidennes (22%). Politiikan ja saarnan yhteisesiintymistä kannatti vastaajista vain 5%. Osittain samaa mieltä väitteen kanssa oli 35%. Näin ollen kielteisyys ja myönteisyys kyselyn väitteen kanssa on tuloksissa suurin piirtein samansuuruista. Väliin jää vastaajien neljännes (25%), joka ei osannut vastata. (Kaavio 11) Tällainen jakautuminen tuloksissa heijastanee yhdeltä puolen helluntailaisten myönteistä suhtautumista yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen sinänsä, mutta toisaalta näkemystä, että seurakunnan ja politiikan perustehtäviä ei

---

¹¹¹ Ruohomäki 2017

¹¹² Ahonen 1994, 263-266

tule sekoittaa. Tämä linjanveto on tullut esiin liikkeen pää-äänenkannattajan Ristin Voiton pääkirjoituksessa viime eduskuntavaalien edellä.¹¹³

Kaavio 12

sukupuoli * ei politiikkaa saarnaan

määrä

		ei politiikkaa					yhteen- sä
		täysin samaa mieltä	osittain samaa mieltä	en osaa sanoa	osittain eri mieltä	täysin eri mieltä	
sukupuoli	mies	7	11	10	18	1	47
	nainen	6	11	15	17	4	53
yhteensä		13	22	25	35	5	100

Taulukko 12

Kyselyn väitteessä *Saarnassa tulee voida kommentoida yhteiskunnan ongelmia* (v24) oli kielellisesti myönteisessä muodossa ilmaistu näkemys, että saarnassa voi/tulee huomioida niitä yhteiskunnallisia oloja ja ongelmia, joiden keskellä kuulijat elävät. Väite ei kuitenkaan mitenkään edusta edellisen toteamuksen vastakohtaa. Pikemminkin haetaan kontrastia niin sanotulle ”taivastelusaarnalle”, jossa kuulijalla joskus voi olla vaikeuksia löytää

¹¹³ Ristin Voitto 10/2015

yhtymäkohtaa korkealentoisen, täynnä raamatullisia ilmauksia olevan saarnan ja oman arkitodellisuutensa välillä. Tutkimuksen vastaajajoukossa on selvästi havaittavissa odotusta, että saarna koskettaa ja kommentoi ympäröivää nyky-yhteiskuntaa. Voi arvella, että koska väite on kyselyssä politiikkakysymysten keskellä, kanavoituu tämä saarnaodotus pääosin vaihtoehdon ”osittain samaa mieltä” kautta.

saarnassa voi kommentoida yhteiskunnallisia ongelmia * koulutustausta ristiintaulukointi									
		koulutustausta							
		perus- koulu	peruskoulu/ keskikoulu	ammatti- koulu	yli- oppilas	opistotason ammattillinen koulutus	ammatti- korkeakoulu	korkea- koulu	yht.
täysin samaa mieltä	%	12,50 %	25,00 %	21,40 %	28,60 %	15,80 %	44,40 %	37,50 %	27,00 %
osittain samaa mieltä	%	75,00 %	50,00 %	50,00 %	42,90 %	52,60 %	38,90 %	37,50 %	48,00 %
en osaa sanoa	%	0,00 %	25,00 %	10,70 %	28,60 %	15,80 %	11,10 %	25,00 %	15,00 %
osittain eri	%	12,50 %	0,00 %	14,30 %	0,00 %	15,80 %	0,00 %	0,00 %	8,00 %
täysin eri	%	0,00 %	0,00 %	3,60 %	0,00 %	0,00 %	5,60 %	0,00 %	2,00 %

Taulukko 13

Juha Marinin saarnaodotustutkimuksessa¹¹⁴ Espoon helluntaiseurakunnista vastaava väite oli kirjoitettu kyselyssä muotoon : ”Puhujan on otettava kantaa yhteiskunnallisiin kysymyksiin”. Tutkimus osoitti, että ikäryhmässä 18-25 vuotta oli eniten odotusta (46 % ryhmästä, N=17) kuulla saarnassa yhteiskunnallisesti kantaa-ottavaa julistusta. Tässä tutkimuksessa vastaavaan ikäryhmään kuului vain neljä vastaajaa. Sama painotus kuitenkin oli näkyvissä kuin Marininkin tutkimuksessa: 4 viidestä eli 80 % odotti saarnassa yhteiskunnallisten asioiden esiin tulemistä. Sama korkea odotusarvo tulee kyllä näkyviin kaikissa tämän tutkimuksen ikäluokissa. On tietenkin myös huomioitava, että itse väite on näissä tutkimuskyselyissä eri muodossa. ”Tulee voida kommentoida” ja ”on otettava kantaa” herättävät vastaajan reaktion hieman eri tavalla. Tarkasteltaessa miesten ja naisten vastauksia voitiin havaita, että merkitsevää eroa ei juuri ollut. Naisista hieman suurempi osuus oli väitteen kanssa samaa mieltä täysin tai osittain kuin miehistä (taulukko 14).

¹¹⁴ Marin 2003, 67

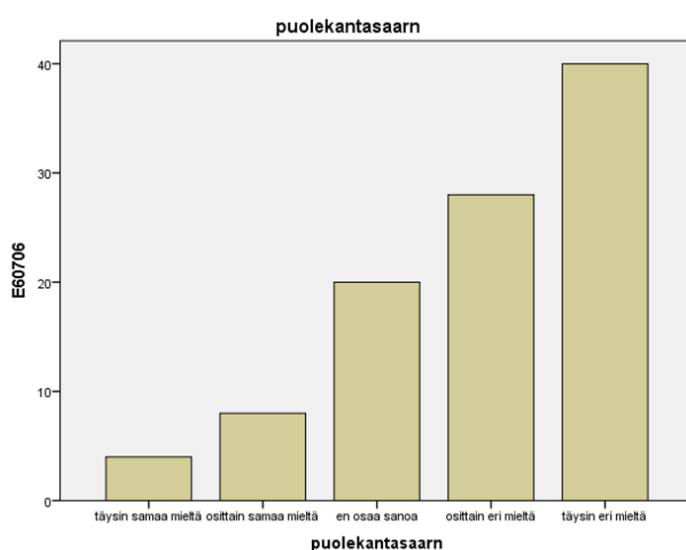
sukupuoli * kommenyhtongelmi

Määrä

		kommenyhtongelmi					yhteen- sä
		täysin samaa mieltä	osittain samaa mieltä	en osaa sanoa	osittain eri mieltä	täysin eri mieltä	
suku-	mies	11	24	6	5	1	47
puoli	nainen	16	24	9	3	1	53
Yhteensä		27	48	15	8	2	100

Taulukko 14

Kolmas väite kyselyn tässä osiossa kosketti saarnaajan mahdollisen puoluepoliittisen kannan esilletuomista saarnassa. Esimerkiksi kuntavaaleissa on ollut ehdokkaana useita helluntaiseurakuntien työntekijöitä ja julistajiakin. Tässä yhteydessä on käyty keskustelua siitä, mitä puoluepolitiikassa mukana oleminen voi vaikuttaa saarnaajan toimeen. Ongelmaksi on havaittu, että puoluepolitiikkaa asemoi hengellisen työntekijän jonkun tietyn puolueen arvoihin. Jos taas saarnan kuuntelija sattuu suosimaan jotain muuta puoluetta, saattaa tämä häiritä evankeliumin sanoman välittymistä ja vastaanottamista.¹¹⁵Väitteen ”*Saarnaajan mahdollisen puoluepoliittisen kannan voi tuoda saarnassa esiin*” (kv.25) saamat reaktiot näyttävät selvästi sen, että vastaajat eivät valtaosaltaan odota kuulevansa saarnassa puoluepolitiikkaa. (kaavio 12)

Kaavio 13

¹¹⁵ Paimen Plus+ 2/ 2017, 21

Vastaajista 68 % (N=100) kallistuu joko täysin tai osittain kielteiselle kannalle. Täysin tai osittain samaa mieltä on vain 12 %. Viidennes (20 vastaajaa) ei osannut ottaa kantaa asiaan.

5.1 Saarnan kuuntelun aktiivisuus

Kyselykaavakkeen ensimmäinen osio eli väitteet 1-8 tiedusteli vastaajan aktiivisuutta saarnan kuulijana. Tässä oli kyse siitä, ilmaiseeko vastaaja kiinnostusta saarnaan esimerkiksi rukoilemalla saarnaajan puolesta ja antamalla palautetta puhujalle saarnan aikana ja sen jälkeen (Tutkimuskysymys 4).

Tassian saarnatutkimuksen vastaajajoukossa¹¹⁶ kävi ilmi, että helluntailaiset vaikuttivat aktiivisilta saarnakuulijoilta. Odotukset saarnan suhteet ovat korkealla ja yli puolet kertoi rukoilevansa saarnaajan puolesta saarnan aikana. Edelleen vastaajat ilmoittivat melko usein antavansa jollakin lailla näkyvää tai kuuluvaa palautetta jumalanpalveluksen puheen aikana kuten nyökyttelyä ja puhujan sanomisia tukevaa ”aamen”-sanontaa. Saarnoista myös keskustellaan saarnan jälkeen, mutta ei useinkaan saarnaajan kanssa vaan omien tuttujen ja ystävien kanssa.¹¹⁷

Tämän tutkimuksen vastaajajoukossa saatiin samansuuntaisia tuloksia kuulijan aktiivisuuden suhteen. Reilu kolmannes (38 %) vastaajista ilmoitti rukoilevansa saarnaajan puolesta saarnan aikana aina tai usein. Tassian tutkimuksen suurempi aktiivisuusosuus selittynee sillä, että hänen tutkimuksensa vastaajajoukko koostui raamattukoululaisista, joita yleensä ottaen voidaan pitää keskivertoseurakuntalaista aktiivisempina kuulijoina, koska ovat raamattu- ja seurakuntaopintoihinkin päätyneet.

Yleisön saarna-aktiivisuutta helluntaiseurakunnissa on osaltaan voitu kuvata laskemalla saarnan aikana kuulijakunnasta kuultavat ”aamen”-toteamukset, joilla jotkut kuulijat voivat ilmaista tyytyväisyyttään siihen, että puhuja on osunut jossain sanomisessaan erityisen hyvin ”naulan kantaan.” Tapa on varttuneemmalle helluntai-ikäpolvelle tavallisempi kuin nuoremmille. Tassian tutkimuksessa vajaa neljännes vastaajista ilmoitti näin osoittavansa tukea saarnaajalle. Lähes kolme neljästä kuitenkin ei näin tee.¹¹⁸ Tämän tutkimuksen vastaajista 28 % (N=100) ilmoitti antavansa saarnaajalle aamen-palautetta. Puolet vastaajista näin tekee

---

¹¹⁶ Tassia 2002, 70

¹¹⁷ Tassia 2002, 70-71

¹¹⁸ Tassia 2002, 41

silloin tällöin tai harvoin. Tavallisempaa vastaajien joukossa oli puhepalaute nyökkäilemällä (aina tai usein 41 %).¹¹⁹

Yli puolet vastaajajoukosta antaa saarnaajalle palautetta saarnasta usein (18 %) tai silloin tällöin (38 %). Tassian vastaajajoukossa tällainen aktiivisuus oli huomattavasti pienempää. Noin 70 % vastaajista ei antanut saarnaajalle palautetta saarnan jälkeen ollenkaan, mikä on oikeastaan melko yllättävää, kun ottaa huomioon, että vastaajat edustivat seurakuntiensa aktiivisinta osaa. Tämän tutkimuksen aktiivisinta saarnapalautteen antajaryhmää olivat 55-65-vuotiaat jo pitempään¹²⁰ seurakunnassa käyneet kuulijat.

		Ikäryhmä		Validi
		Määrä	Prosentti	prosentti
Valid	alle 18 v	2	2,0	2,0
	18-25 v	5	5,0	5,0
	26-30 v	5	5,0	5,0
	31-35 v	4	4,0	4,0
	36-40 v	11	11,0	11,0
	41-45 v	7	7,0	7,0
	46-50 v	6	6,0	6,0
	51-55 v	9	9,0	9,0
	56-60 v	12	12,0	12,0
	61-65 v	14	14,0	14,0
	66-70 v	9	9,0	9,0
	yli 70 v	16	16,0	16,0
	Yhteensä	100	100,0	100,0

Taulukko 15

Kuultu saarna myös puhututtaa jumalanpalveluksen jälkeen. Noin viidennes (19 %) tämän tutkimuksen vastaajista ilmoitti aina keskustelewansa saarnasta kotona ja 39 % harrastaa tätä usein.

¹¹⁹ Tassia 2002, 45

¹²⁰ 20 vuotta tai enemmän seurakunnassa käyneitä

5.2 Odotukset saarnan esitystapaan, sisältöön ja vaikutuksiin nähden

Kyselylomakkeen väitteet 20-42 koskivat jumalanpalveluskävijöiden odotuksia, jotka kohdistuivat saarnan esitystapaan, sisältöön tai vaikutuksiin (tutkimuskysymys viisi). Tästä osiosta on jätetty pois saarnan sisällön odotuksiin liittyvä odotusteema, jota käsiteltiin erikseen esiin nostettuna teemana luvussa 5. Tämä oli siis saarnan suhde politiikkaan ja sen ilmituloon saarnapuheessa.

Saarnaa ei yleensä helluntaiseurakunnissa lueta paperista. Se näkyi myös tutkimusvastauksissa, sillä yli puolet (56 %) oli joko täysin tai osittain samaa mieltä, että puhetta ei tulisi lukea paperista (kv21). Kuitenkin suuri enemmistö (67 %) odottaa saarnan olevan loogisesti jäsennelty puhe(kv32). Lukuun on laskettu sekä täysin että osittain samaa mieltä olevat. Lisäksi melko vahvasti halutaan, että saarna on myös spontaania Hengen innoittamaa puhetta (kv33). 21% prosenttia oli täysin ja 41% osittain samaa mieltä väitteen kanssa. Kun odotuksissa on sekä spontaaniuden ja loogisen esitystavan odotusta, voi todeta, että rima on saarnan pitäjälle melko korkealla.

Saarnan *sisällön* pääpainon ja *tavoitteen* odotetaan olevan uskon synnyttämisessä Kristukseen. Yli kolme neljästä (77 %) oli tämän väitteen kanssa täysin samaa mieltä. Suurehko enemmistö vastaajista (69 %) oli myös täysin samaa mieltä väitteen kanssa, jonka mukaan saarnassa tulee selkeästi kertoa, mikä on syntiä(kv31). Erittäin selkeästi vastaajajoukossa ilmaistiin myös odotus, että sunnuntain saarna antaa opastusta arjen haasteisiin(kv27). Tähän yhtyi täysin 57 % ja osittain 31 %.

Saarnan sielunhoidollisia odotuksia kartoitettiin kahdessa kyselyn väitteessä. Saarnan tulee hoitaa sielua (kv28) selvästi lähes kaikkien vastaajien mielestä. Täysin samoin ajatteli vastaajista 63 % ja osittain 30 %. Helluntaiseurakunnissa silloin tällöin mainitaan, että yksi hyvän saarnan tuntomerkeistä on se, että se kykenee hoitamaan kuulijat niin sanotusti penkkiin. Tällä ymmärretään sitä, että ihmiset kokevat jo saarnapuheessa tulevansa kosketetuksi niin, etteivät koe tarvitsevänsä alttarirukouspalvelua puolestaan. Kyselyn väitteellä ”odotan, että saarnan sanoma vapauttaa minua taakoista” (kv29) kartoitettiin tätä odotusta. Täysin samaa mieltä vastaajista oli 43 % ja osittain 36 %. Paakkunainen¹²¹ on tutkinut ja kirjoittanut

---

¹²¹ Paakkunainen 2006, 10, 170

helluntaijumalanpalveluksen hoidollisista elementeistä. Hän kokosi kirjeaineistoa helluntaiseurakunnista ja tiedusteli ihmisten käsityksiä jumalanpalveluksen kokemisesta sielunhoidollisena. Hänen saamansa palautteen mukaan saarna koettiin helluntaiseurakunnissa selvästi tärkeimmäksi jumalanpalveluksen osaksi, jossa voi kokea sielunhoidollisuutta. Tämän tutkimuksen tulokset tuntuvat vahvistavan Paakkunaisen havaintoja.

Saarnan odotettuja ja toivottuja vaikutuksia koskivat väitteet 39-42. Hyvän saarnan odotetaan ulottuvan vaikuttamaan kuulijan tahtoon ja tekoihin. Lähes kaikki vastaajat olivat tästä täysin samaa mieltä (51 %) tai osittain samaa mieltä (39 %). Kyselyn väite ”Jumala vahvistaa saarnan yliluonnollisesti tunnustein” oli helluntailaisten vastaajajoukkoa ajatellen kiinnostavin. Vastaukset hajaantuivat jonkin verran. Hiukan yli puolet oli väitteen kanssa täysin (35 %) tai osittain (16 %) samaa mieltä. Joka neljäs ei osannut sanoa kantaansa ja joka viides (20 %) oli osittain eri mieltä ja viisi henkilöä täysin toista mieltä. Suuri enemmistö ajatteli mielialansa paranevan hyvän saarnan vaikutuksesta. Puolet (49 %) oli täysin samaa mieltä ja 39 % osittain samaa mieltä. 57 % vastaajista ajatteli hyvän saarnan muuttavan ajatteluaan ja 37 % oli tästä osittain samaa mieltä.

5.3 Avoimien kysymysten antia

Kuten edellä on mainittu, kyselyyn liittyi avoimien kysymysten osio, jossa vastaajalla oli mahdollisuus omin sanoin tarkentaa mielipiteitään tutkimuksen keskeisiin teemoihin. Avoimilla kysymyksillä haettiin vastauksia tutkimuskysymyksiin 6-8. Vastauksia on luokiteltu tukkimiehen kirjanpidon mukaan laskemalla mainintoja. Avointen kysymysten kaikki vastaukset ovat liitteenä tutkimuskyselykaavakkeen perässä. Tutkimuskysymys 6 koski sitä, millaisia saarnoja vastaaja pitää hyvinä/huonoina. Kysymyksen ensimmäiseen osaan eli hyvän saarnan kriteereihin tuli 64 vastausta (N=100) eli reipas kolmannes vastaajista oli jättänyt tähän vastaamatta.

Kaikkein eniten vastauksissa oli seuraavia hyvän saarnan laatusanoja: ”raamatullinen” (14 mainintaa), ”Pyhän Hengen innoittama” (10 mainintaa, ”Kristuskeskeinen”(10 mainintaa), ”selkeä” (9 mainintaa), ”rohkaiseva” (7 mainintaa) , ”puhutteleva” ja ”koskettava” (7 mainintaa) sekä ”ajankohtainen”(6 mainintaa).

Siihen nähden, että helluntaikristillisyyttä ja oppia monesti luonnehditaan tunnekokemuksia korostavaksi¹²², näyttäytyy tällainen tunnekokemuksia suosiva saarnaodotus yllättävän vähän vastaajajoukon hyvän saarnan luonnehdinnoissa. Etualalla saarna-arvostuksissa näytävät paremminkin olevan puheen raamatun opin mukaisuus ja se, että saarnaajan ajatukset nousevat Jumalalta saadusta aiheesta ja ajatuksista. Tassian¹²³ tutkimuskyselyssä vastaajat luonnehtivat hyvää saarnaa useimmin laatusanoilla ”johdonmukainen” ja ”järjestelmällisesti etenevä” sekä sillä, että puhuja on Hengen johdatuksessa. Lehikoisen¹²⁴ tutkimuksessa hyvän saarnan kärkekriteereitä oli kuulijan kokemus siitä, että saarnan sisältö oli Jumalalta kokoontunutta seurakuntaa varten.

Huonoa saarnaa kuvaili 84 vastaajaa sadasta. Saarnan epäonnistunutta teknistä esitystapaa luonnehdittiin usein sekavaksi tai poukkoilevaksi. Tässä yhteydessä käytettiin esimerkiksi mainintoja ”epäselvä”, ”huonosti jäsennetty”, ”hajanainen”, ”punainen lanka puuttuu”, ”epäjohdonmukainen”, ”rönsyilevä”, ”syrjähtelevä”, ”hyppelehtii aiheissa”, ”yhdistellään raamatunkohtia epäjohdonmukaisesti”, ”epälooginen”, ”ei pysy aiheessa”. Näitä ilmaisuja oli vastauksissa kaikkiaan 25 kpl. Huonon saarnan sisältökritiikissä esiintyi kristuskeskeisyyden puuttuminen : ”ei kirkasta Kristusta”, ”Kristusta ei löydy puheesta”. Lakihenkeys ja syyttelevyys olivat myös negatiivisia ominaisuuksia, joista vastauksissa oli kymmenisen mainintaa.

Avoimeen kysymykseen, joka tiedusteli vastaajan käsitystä jumalanpalveluksen saarnan tehtävästä, vastasi kaikkiaan 81 vastaajaa sadasta. Eniten käytetty ilmaisu vastauksissa oli ”opettaa” (19 mainintaa). Lisäksi vielä oli useita lähes samaa tarkoittavia ilmauksia opettamiselle kuten ”ohjata”, ”johdattaa” ja ”opastaa”. Opettamisen nostivat Tassiankin¹²⁵ vastaajat selkeästi jumalanpalveluksen saarnan ykköstehtäväksi. Usein saarnan tehtäväksi mainittiin ”ruokkia ja ravita” (8 mainintaa) ja ”rohkaista” (8 mainintaa).

Tutkimuskysymykseen, joka koski seurakunnan jumalanpalveluskävijöiden saarna-aiheitoiveita, kertyi kaikkiaan 71 vastausta (N=100). Toiveissa kärkipäässä oli ihmisen arkielämää koskettavat aiheet ja usein sellaiset, jossa kuulija toivoo saarnasta opastusta ja tukea elämän haasteissa. Termi ”arki” johdannaisineen mainittiin kaikkiaan kahdessatoista saarna-toivevastauksessa; ”eväitä arkielämään

---

¹²² Esim. Heino 2002, 86

¹²³ Tassia 2002, 61

¹²⁴ Lehikoinen 2008, 52

¹²⁵ Tassia 2002, 64

Raamatusta”, ”arjen metodismia”, ”miten toteuttaa Raamatun oppeja käytännössä”, ”uskon vaikutus arkielämässä”, ”avioliiton haasteista”, ”lähimmäisen rakastamisesta” ”miten voidaan olla aitoja surujen ja ilojen kanssa” ja muita vastaavia ilmaisuja esiintyi runsaasti. Toisesta näkökulmasta tarkastellen vastaajat toivoivat raamatun eri teologisten teemojen käsittelyä. Näitä olivat esimerkiksi ” ”Sovitus, lunastus, vanhurskauttaminen, mikä hetki yöstä on?”, ”Pyhästä Hengestä. Synnistä. Kuoleman jälkeisestä elämästä”, ”1000-vuotisesta-valtakunnasta, Uudesta Jerusalemissa”, ”Enemmän synnistä” ja muita teologisia aiheita (katso liite 2). Lehikoinen¹²⁶ on havainnut samantyyppisen kokonaisuusjaon analysoidessaan kuuntelijoiden näkökulmia hyvästä saarnasta Helsingin Saalem-seurakunnassa. Tassia¹²⁷ on helluntailaisia saarnatilanteita tutkiessaan myös todennut, että jumalanpalveluskävijät odottavat saarnoilta ennen muuta elämänläheisyyttä.

---

¹²⁶ Lehikoinen 2008, 52

¹²⁷ Tassia 2002, 64-65

6. TUTKIMUSTULOSTEN POHDINTAA JA JOHTOPÄÄTÖKSIÄ

Tässä tutkimuksessa on tutkittu yhden Itä-Uudenmaan ja muutaman Kymenlaakson helluntaiseurakunnan jumalanpalveluskävijöiden saarnaodotuksia. Tutkimus toteutettiin pääosin kvantitatiivisin menetelmin ja kerätty kyselyaineisto käsiteltiin SPSS-tilasto-ohjelman avulla. Lisänä oli muutama avoin kysymys, joiden vastaukset kerättiin excel-tiedostoiksi ja niistä tehtiin sisällöllisiä huomioita. Kuten aiemmin on todettu, tämän tutkimuksen tuloksia ei voi pitkälle yleistää, koska vastaajien joukko ei ollut kovin suuri. Kuitenkin jonkinlaisen suuntaa-antavan kuvan kuvattavista saarnaodotuksista helluntaiseurakunnissa voi saada.

Tutkimuskyselystä oli nostettu esiin erityisesti kolme odotusteemaa, joihin suhtautumista vastausten perusteella tarkasteltiin luvuissa 3-5. Nämä olivat kuulijoiden mahdolliset odotukset saarnaajan sukupuolen, teologisen koulutuksen suhteen sekä saarnan ja politiikan keskinäisen suhteen. Nämä koskettivat tutkimuskysymyksiä 1-3.

Tämän tutkimuksen vastaajajoukossa voitiin havaita, että erityistä odotusta saarnaajan sukupuolen suhteen ei esiintynyt. Tulosten perusteella voidaan todeta, että valtaosalle vastaajista sopii hyvin se, että saarnaaja on mies tai nainen. Tähän mielipiteeseen ei merkittävästi vaikuttanut vastaajan sukupuoli, koulutustausta tai ikäryhmä. Näyttää siltä, että helluntaijumalanpalveluskävijät ovat jotakuinkin tyytyväisiä vallitsevaan tilanteeseen. Voitaneen todeta, että saarnanpitäjän tiettyyn sukupuoleen liittyvää saarnaodotusta ei tutkimusjoukossa ilmennyt.

Helluntailiikkeessä käyty keskustelu naisten osallistumisesta seurakuntatyöhön koskee lähinnä naisten osuutta seurakuntaa johtavan vanhimmiston työskentelyyn. Tätä ei tässä tutkimuksessa käsitelty. Tämän teeman arvioinnin yhteydessä voitaisiin kuitenkin hiukan vielä lisää pohtia, miksi tämän tutkimuksen tulokset naisten saarnaamisen osalta ovat sellaisia kuin edellä on kuvattu. Analyysin johdannon yhteydessä kävi ilmi, että nimenomaan naisevankelistojen urauurtava työ näytteli suurta osaa helluntailiikkeen ripeässä kasvussa ja leviämisessä ympäri maata. Tämän tutkimuksen vastaajajoukon reagoinneista kyselyn väitteisiin aiheesta ja myös avointen kysymysten vastausannista(liite2) näkyy, että helluntailaisten saarnakuulijoiden odotuksissa heijastuu karismaattinen virkakäsitys, jossa tärkeintä on julistajan Jumalalta saama sanoma eikä julistajan

sukupuoli tai muu ulkoinen tekijä. Helander kommentoi myös tätä tutkimuksessaan.¹²⁸ Teologisesti tulosten taustalla on helluntailiikkeelle keskeisiä Raamatun jaksoja kuten esimerkiksi Apostolien tekojen toisen luvun saarnasitaatti Jooelin kirjasta: ”...Ja on tapahtuva viimeisinä päivinä, sanoo Jumala, että minä vuodatan Henkeni kaiken lihan päälle ja teidän poikanne ja tyttärenne ennustavat...ja myös palvelijaini ja palvelijattarieni päälle minä niinä päivinä vuodatan Henkeni, ja he ennustavat.”¹²⁹ Tämä helluntaiteologiassa tiuhaan lainattu teksti asettaa sekä miehet ja naiset samanlaiseen asemaan suhteessa Hengen vuodatukseen ja karismaattisiin lahjoihin. Ajan myötä tämä yhteinen ymmärrys karismaattisesta saarnatasa-arvosta on siirtynyt osaksi helluntailaista dna:ta.

Tutkimustulokset toivat esiin myönteisen asenteen saarnaajan teologiseen koulutukseen. Selvä enemmistö vastaajista oli sitä mieltä, että jumalanpalveluksen saarnaajalla tulisi olla teologista koulutusta. Tässä kohden tulokset poikkesivat Marinin¹³⁰ Espoon helluntaiseurakunnissa tehdystä saarnaodotustutkimuksesta. Syitä tähän on vaikea päätellä varmasti. Näiden kahden tutkimusten aikaväli saattaa kuitenkin osaltaan vaikuttaa asiaan. Vuosituhannen vaihteen tienoilla elettiin helluntailiikkeessäkin vielä aikaa, jolloin akateeminen teologinen koulutus oli suhteellisen uusi ja hämmäntäväkin asia. Voisi arvella, että jopa pääkaupunkiseudun seurakunnissa vielä etsiskeltiin tasapainoa nopeasti tarjolle tulleen akateemisen teologisen koulutuksen ja perinteisemmän ja läheisemmäksi koetun hengellisyyden välille, jossa jonkinlaisena etualalla olevana ihanteena joillekin olivat olleet Jeesuksen valitsemat apostolit, jotka silloisten kirjanoppineiden taholta todettiin ”kouluakäymättömiksi ja oppimattomiksi miehiksi”¹³¹. Tällainen ajattelu ei ole edustanut kuitenkaan helluntailaista teologiaa yleisesti. Päinvastoin on Raamatusta löydetty runsaastikin puoltoa perusteelliselle koulutukselle. Tästä esimerkkeinä vaikka Mooses¹³², Jeesuksen apostolikorkeakoulun koulutus tai aikansa oppineen apostolin, Paavalin, tausta ja toiminta.¹³³ Joka tapauksessa tämän tutkimuksen seurakunnissa tasapaino helluntaispirituaaliteetin ja teologisen koulutuksen välille näyttäisi ainakin löytyneen. Teologisen koulutuksen ei yleensä ottaen nähdä tukahduttavan elävää,

---

¹²⁸ Helander 1987, 42-43

¹²⁹ Apostolien teot 2:17-18. 1938 hyväksytty käännös.

¹³⁰ Marin 2003, 73-75

¹³¹ Apostolien teot 4:13

¹³² Apostolien teot 7:22

¹³³ Iso-Hella 2011, 331

spontaania hengellisyttä vaan sillä nähdään evankeliumin julistamista vahvistava tehtävä.

Mielenkiintoinen yksityiskohta kuitenkin oli se, että tuloksissa saattoi havaita merkitsevän osan korkeakoulutuksen omaavista olevan jonkin verran kallellaan ajatukseen, että teologinen koulutus voisi vähentää tuoreen hengellisyyden tuntoa saarnasta. Tuloksen yleistettävyys on otoksen pienuudenkin takia kiistettävissä. Tarkempi laadullinen tutkimus voisi kuitenkin valottaa näiden numeroiden taustaa ja näyttää, onko kyse pelkästä vajavaisesti tulkitusta tuloksesta vai onko löydetty jälkiä akateemisten helluntaikarismaatikkojen vastavirta-ajattelusta akateemisen teologian suhteen.

Asenne yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen on muuttunut helluntailiikkeessä vuosikymmenten myötä positiivisemmaksi. Poliittisen pidättyvyyden ajoista on siirrytty uuden vuosituhannen myötä aikaan, jolloin helluntaiseurakuntien jäseniä ja pastoreitakin on mukana esimerkiksi kunnallispolitiikassa. Saarnasanoman ajankohtaisuutta arvostetaan, mutta kuitenkin helluntailiikkeessä on havaittavissa selkeää yhteisymmärrystä siitä, että politiikan ja seurakunnan missioita ei sekoiteta keskenään. Jumalan valtakunnan rakentaminen erotetaan maallisen valtion ja yhteiskunnan hyvän edistämisestä. Tämä näkyi tutkimustuloksissakin. Kielteisimmin suhtauduttiin puoluepolitiikan kuulumiseen saarnassa. Vastajaat näyttivät selvästi erottavan yhteiskunnallisen kommentoinnin ja puheen, joka selvästi sitoutuu johonkin poliittiseen puolueeseen.

Tutkimustulosten pohjalta voitaneen todeta, että helluntailiike on muovautunut yhteiskunnan muuttumisen myötä vaikka onkin pyrkinyt pitäytymään juuriltaan ammentavana herätysliikkeenä. Aiemmin ajateltiin seurakuntien työtä enemmän maallisesta maailmanmenosta erottautuvana missiona ”maailmassa, mutta ei maailmasta”-periaatteen siivittämänä. Helluntaikristillisyydestä on sittemmin tullut hyväksytympää.¹³⁴ Kuuluisa viime vuosisadan teologi Niebuhr¹³⁵ esitteli erilaisia uskon ja kulttuurin suhtautumistapoja teoksessaan *Christ and Culture*. Näitä olivat ”kulttuuria vastustava Kristus”, ”Kulttuurin Kristus”, ”Kristus kulttuurin yläpuolella”, ”Kristus ja kulttuuri ovat paradoksi” ja ”Kristus kulttuurin muuttaja”. Jossakin määrin voi tiivistää, että suomalainen helluntailiikekin on suhteessaan politiikkaan siirtynyt ajan myötä kulttuuria vastustavasta, siitä erottautuvasta kehyksestä ehkä

---

¹³⁴ Launonen 2017 Ristin Voitto 14/2017

¹³⁵ McGrath 2011, 171-172

kehykseen, jossa kulttuuri ja Kristus muodostavat paradoksin ja ovat jännitteisessä vuorovaikutuksessa keskenään. Tätä katsantoa edustaa Lutherinkin opetus hengellisestä ja maallisesta regimentistä. Voi myös sanoa, että helluntailaisessa ajattelussa on jotakin, jossa näkyy kulttuurin muuttamisen elementtejä.

Edellä esiteltyjen tutkimusteemojen osalta ei vastaajajoukossa tässä tutkimuksessa ollut havaittavissa kovinkaan suuria eroja, kun tarkasteltiin miesten ja naisten, eri ikäryhmien tai koulutustaustan omaavien vastauksia. Näin tutkimushypoteesin väite, että eroja on, sai heikohkon vahvistuksen.

Helluntailiikettä koskeva tutkimus on vuosituhaten vaihteen myötä selvästi lisääntynyt. Tutkimuksia ovat yhä enemmän tehneet myös helluntaitaustaa omaavat tutkijat. Tällöin tutkimuksen piiriin on tullut uusia näkökulmia, joissa vapaan kristillisyyden ilmiöihin on katsottu myös sisäpiirin kokemusta omaavan silmin. Tutkimusnäkökulmien ja aiheiden lisääntyessä suomalaisesta helluntailiikkeestä tarkentuu parempi tutkimuksellinen kuva. Kiinnostava jatkotutkimusaihe voisi esimerkiksi olla helluntailiikkeelle ominaiset kertomukset Pyhän Hengen vaikutuksista ja armolahjojen ilmenemisistä seurakuntalaisten elämässä.

7. LÄHDE- JA KIRJALLISUUSLUETTELO

Kyselyaineisto paperikaavakkeina. Viitattu tutkimuksessa KV1-KV42 ja AK1-AK4 Tekijän hallussa.

7.1 Internet-lähteet

helluntaiseurakunnat.fi

<http://www.helluntaiseurakunnat.fi/helluntaiheratys>
www.haminanhelluntaiseurakunta.nettisivu.org

helluntaikirkko

http://www.suomenhelluntaikirkko.fi/info/tietoja_suomen_helluntaikirkosta/suomen_helluntaikirkon_jasenmaara
http://www.suomenhelluntaikirkko.fi/info/yleistietoja_helluntaiheratyksesta

http://www.kotkanhelluntaisrk.fi/?page_id=17

<https://www.kvlhelluntaisrk.fi/seurakunta>

<https://www.kvlhelluntaisrk.fi>

Kuula, Kari

2013 Vapaiden suuntien hengellisyys.
www.karikuula.com/99 teologisia artikkeleita.
Saarnaamisen vaikea taito.
www.karikuula.com/152

www.porvoonhelluntaisrk.fi

Ruohomäki, Jouko

Helluntailaisten pitkä tie poliittiseen osallistumiseen.
<https://www.teologia.fi/component/content/article?id=1413:helluntailaisten-pitkae-tie-poliittiseen-osallistumiseen>

Teologia.fi 30.01.2017

7.2 Kirjallisuus

Albrecht E. Daniel

1999 Rites in the Spirit- A Ritual Approach to Pentecostal/ Charismatic Spirituality. Sheffield England.

Ahonen, Lauri K.

1994 Suomen helluntaiherätyksen historia. Päivä osakeyhtiö. Jyväskylä.

Alkula T., Pöntinen S., Ylöstalo P.

2002 Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. WSOY. Helsinki.

- Jokivuori, Pertti; Hietala, Risto
2007 Määrällisiä tarinoita. Monimuuttujamenetelmien käyttö ja tulkinta. WSOY. Helsinki.
- Halttunen, Marko
2007 Saarnasta vaikuttava – vai kuivattava? Käytännön teologian pro gradu-tutkielma. Iso Kirja-opisto/ University of Wales. Keuruu.
- Harjula, Unna
2012 Ylitse kaikkien rajojen-sukupuolen merkitys Suomen helluntaiherätyksen naislähettien työssä. Yleisen kirkkohistorian pro gradu. Helsinki.
- Heino, Harri
2002 Mihin Suomi tänään uskoo. WSOY. Helsinki.
- Heikura, Eeva-Kaisa
2016 ”Ajatteleppa tuota tilannetta” –Digipostillan saarnojen ominaispiirteet. Käytännöllisen teologian pro gradu-tutkielma. Helsingin Yliopisto.
- Helander, Eila
1987 Naiset eivät vaienneet. Naisevangelistainstituutio Suomen helluntailiikkeessä. Suomen kirkkohistoriallinen seura. Helsinki.
- Hietamäki, Antti & Hyvönen Väinö, A.
2001 Vapaa kristillisyyss vuosituhaten vaihteessa. Päivä.
- Hirsjärvi, Sirkka
2007 Tutki ja kirjoita. Muut tekijät: Remes, Pirkko; Sajavaara Paula. Helsinki. Tammi. 3.painos.
- Holm, N.G.
1978 Pingströrelsen. En religionsvetenskaplig studie av pingströrelsen i Svenskfinland. Meddelanden från Stiftelsen för Åbo Akademi forskningsinstitut nr 31. Åbo: Åbo Akademi.
- Huotari, Voitto
1992 Elävä seurakunta. Seurakuntatyön käsikirja. Jyväskylä.
1985 Sana kohtaa kuulijan. Kirjapaja. Saarijärvi.
- Huovinen, Eero
2015 Saarna? WSOY. Helsinki.
- Iso-Hella, Jyrki
2011 Seurakuntavirat. Aikamedia. Keuruu.
- Jolkkonen, Jari
2001 Saarnan käsikirja. Toim. Jolkkonen, J., Peura, S. Vatanen, O. Kirjapaja. Helsinki

Ketola, Kimmo

2008 Uskonnot Suomessa. Käsikirja uskontoihin ja uskonnollistaustaisiin liikkeisiin. Kirkon tutkimuskeskuksen julkaisuja 102. Tampere.

Kurki, Eija

1999 Nainen helluntaiherätyksen paikallisseurakunnassa. Sosiologian pro gradu-tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Yhteiskuntatieteiden laitos.

2005 Näkyvä ja näkymätön. Nainen Suomen helluntailiikkeen kentällä. Väitöstutkimus. Jyväskylän yliopisto.

Kuusiranta, Helena

2012 Piispa puhuu – diskurssianalyysi saarnoista. Pro gradu-tutkielma. Itä-Suomen yliopisto.

Kärkkäinen, Veli-Matti

2005 Vapaakristillisuus, helluntailaisuus ja baptismi. Teoksessa Kirkkotiedon kirja. Ekumeeninen johdatus kirkkojen oppiin ja elämään. Toim. Pekka Metso ja Esko Ryökäs. Kirjapaja oy. Helsinki.

Lampinen, Tapio

1983 Seurakuntasaarnan sisältö. Hämeenlinna: Karisto.

Lehikoinen, Esa

2008 Käsityksiä hyvästä saarnasta. Puhujien ja kuuntelijoiden näkökulmia Helsingin Saalem - seurakunnassa. Käytännön teologian pro gradu-tutkielma. Iso Kirja-opisto. University of Wales.

Lehto, Anna-Maija

1998 Laatusurvey-tutkimukseen. Teoksessa Faktajuttu- tilastollisen sosiaalitutkimuksen käytännöt. Osuuskunta Vastapaino. Tampere.

Leiber, Inkeri

2003 Ex Cathedra: Instituutio puhuu- saarnan ja opetuspuheen interpersoonaisia piirteitä. Oulun yliopisto.

Ma, Wonsuk

1999 " Biblical Studies in the Pentecostal Tradition. Yesterday, Today and Tomorrow" in The Globalization of Pentecostalism-A Religion Made to Travel. (editors:Dempster, Byron, Klaus& Petersen, Douglas.)Regnum Books. Oxford. UK.

Marin, Juha

2003 Saarnaan kohdistuvat odotukset Espoon kahdessa helluntaiseurakunnassa vuonna 2003. Global University. Iso Kirja – opisto. Keuruu.

McGrath, Alister E.

2011 Kristillisen uskon perusteet. Johdatus teologiaan. Theologia academica. Kirjapaja. Helsinki.

Mäkilä, Petri

- 2010 Helluntailainen. Klassisen helluntailaisuuden teologinen ihmiskäsitys. Kuva ja Sana. Keuruu.

Naisten asema seurakunnassa- työryhmä.

- 1999 Naisten asema seurakunnassa – työryhmän esitys Saalem – seurakunnan vanhimmistolle 16.-17.01.1999. Saalem-seurakunta. Helsinki.

Paakkunainen, Aija

- 2004 Hoitava jumalanpalvelus: Seurakuntalaisten kokemuksia helluntaijumalanpalveluksen hoidollisuudesta. Global University/Iso Kirja-opisto.
- 2006 Hoitava jumalanpalvelus. Aikamedia oy. Jyväskylä.

Peura, Simo

- 2001 Saarna ”ajaa” Kristusta. Teoksessa Saarnan käsikirja. Toim. Jolkkonen, J., Peura, S., Vatanen, O. Kirjapaja. Helsinki.

Piirainen, Jukka

- 2005 Nainen hengellisenä johtajana seurakunnassa. Kirjassa: Tulkinasta sovellukseen. Iso Kirja-koulutuskeskus. Keuruu.

Puro, Jukka-Pekka

- 1998 Retoriikasta saarnaan. Kirkon tutkimuskeskus Nro55 sarja C. Saarijärvi.

Ragonaath, Aldwin

- 2004 Preach the Word – a Pentecostal Approach. Winnipeg Canada.

Ruohomäki, Jouko

- 2009 Karismaattisuuden kutsu. Karismaattisen kristillisyyden historiallinen kehitys helluntailiikkeeksi. Keuruu. Aikamedia.
- 2014 Suomen helluntailiikkeen synty, leviäminen ja yhteisönmuodostus 1907-1922. Keuruu. Aikamedia.
- 2016 Kutsu palvomaan ja ylistämään. Jumalanpalveluksen historiaa ja nykypäivää. Keuruu. Aikamedia.

Räsänen, Johanna

- 1995 Seurakuntalaisten jumalanpalveluskokemukset ja uudistusodotukset vuonna 1992. Tampere. Kirkon tutkimuskeskus A:66.

Sariola, Yrjö

- 2001 Saarna jumalanpalveluksessa. Teoksessa Saarnan käsikirja. Toim. Jolkkonen, J. , Peura, S. ja Vatanen, O. Kirjapaja. Helsinki
- 1975 Johdatus homiletiikkaan. Helsinki: Gaudeamus

Seurakuntaopas 2017

- 2017 Seurakuntaopas. Vapaiden suuntien (SVKN) seurakuntien tiedot. Aikamedia. Keuruu.

Tassia, Tiina

2002 Saarnat ja saarnatilanteet helluntaiseurakuntien päiväjumalanpalveluksissa. Puheviestinnän pro gradu-tutkielma. Jyväskylän yliopisto. Viestintätieteiden laitos.

Tikkakoski, Saara

1995 Luterilaisen kirkon ja helluntailiikkeen saarnojen muodon tarkastelua. Nykysuomen pro-gradu –tutkielma. Vaasan yliopisto.

7.3 Artikkelit

Helluntaiseurakuntien neuvoa-antavat vanhimmat (Jarmo Makkonen, Jouko Rajala, Ilpo Talka, Kauko Vehniäinen, Veijo Moilanen, Heikki Huttunen, Tapio Sopanen, Pauli Runolinna, Voitto Marjeta, Kauko Suoperä, Timo Konttinen, Markus Hanhisalo, Reima Tillander, Tuomo Ahonen, Kari Ketoja).

2017 Voiko pastori olla ehdokkaana vaaleissa? Paimen Plus 2/2017. Ristin Voitto. Aikamedia.

Hämäläinen Arto

2017 Helluntailainen DNA – onko sellaista? Ristin Voitto 16.03.2017

Launonen, Lari

2017 Uskova poliitikko voi olla myös persu tai vihreä. Ristin Voitto

Iso-Hella, Jyrki

2016 ”Helluntailiike on selvästi tienhaarassa”. Ristin Voitto 13/2016

Launonen Leevi

Vanhimman tehtävä auki myös naisille. Paimen+ -lehti 2/2017.

Launonen Leevi

Ristin Voitto 10/2017. Pääkirjoitus 06.04.2017.

Mantsinen, Teemu

2016 Suomen evankelis-luterilaisen kirkon ja helluntaiherätyksen muuttuneet suhteet työntekijöiden näkökulmasta. Teologinen aikakauskirja 4/2016.

Salmela, Heikki

2016 Luterilaiset ja helluntailaiset tähtäävät julkiseen sovintoon. Ristin Voitto 24.11.2016

Torkki, Juhana

2006 ”Vapailla uskonsuunnilla on vahva puhekuulttuuri”. Ristin Voitto 25.01.2016.

LIITTEET

LIITE 1

Saarnakysely

Hyvä helluntaiseurakunnan jumalanpalveluksessa kävijä!

Teen Helsingin Yliopistossa käytännöllisen teologiaan alaan kuuluvaa pro gradu-työtä. Olen kiinnostunut siitä, mitä helluntalaiseurakunnissa jumalanpalveluksessa kävijät ajattelevat saarnasta ja minkälaisia odotuksia kuulijoilla on saarnaa kohtaan.. Vastaa oman kokemuksesi pohjalta. Olen kiinnostunut juuri Sinun mielipiteistäsi – oikeita tai väärä vastauksia ei ole. Seurakunnan johto on antanut kyselylle siunauksensa ja on myös kiinnostunut tutkimuksen tuloksista. Kaikki vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Kiitän avustasi!

Jarmo Sihvonen
teologian opiskelija

TAUSTATIETOJA – Ympyröi tilannettasi vastaava vaihtoehto

Olen   1   mies   2   nainen

Ikäryhmä: alle 18 vuotta

18-25 v

26-30 v

31-35 v

36-40 v

41-45v

46-50 v

51-55 v

56—60v

61-65v

66-70v

yli 70 v

Vakinainen asuinkunta _____

Seurakunnan jäsenyys

1   Olen luterilaisen seurakunnan jäsen

2   Olen helluntaiseurakunnan jäsen

3   Olen muun seurakunnan jäsen   minkä? _____

4   En ole minkään seurakunnan jäsen

Olen käynyt helluntaiseurakunnassa/ helluntaiseurakunnissa

- 1 0-2 vuotta
- 2 3-5 vuotta
- 3 6-10 vuotta
- 4 11-15 vuotta
- 5 16-20 vuotta
- 6 yli 21 vuotta

Seurakunnassa käynti

käyn sunnuntai jumalanpalveluksessa

- 1 joka viikko
- 2 pari kertaa kuukaudessa
- 3 noin kerran kuussa
- 4 muutaman kerran vuodessa
- 5 kerran vuodessa
- 6 harvemmin

Korkein koulutuksesi

1. Peruskoulu
2. Peruskoulu/keskikoulu tms.
3. Ammattikoulu tai –kurssi
4. Lukio tai ylioppilas
5. Opistotason ammatillinen koulutus
6. Ammattikorkeakoulu
7. Korkeakoulu/ yliopisto

Saarnakysely osa I

Minä saarnan kuulijana

VASTAA YMPYRÖIMÄLLÄ SINUN TILANNETTASI PARHAITEN
EDUSTAVA NUMERO!

AINA	USEIN	SILLOIN TÄLLÖIN	HARVOIN	EN KOSKAAN
1	2	3	4	5
1.	Rukoilen saarnaajan puolesta saarnan aikana		1	2 3 4 5
2.	Odotan sunnuntain jumalanpalveluksessa eniten saarnaa		1	2 3 4 5
3.	Seuraan saarnan tekstiä omasta Raamatustani		1	2 3 4 5
4.	Annan rohkaisevaa palautetta saarnaajalle saarnan aikana sanomalla ”aamen”		1	2 3 4 5
5.	Annan rohkaisevaa palautetta saarnaajalle saarnan aikana nyökkäilemällä		1	2 3 4 5
6.	Annan rohkaisevaa palautetta saarnaajalle saarnan aikana muilla ilmeillä tai eleillä		1	2 3 4 5
7.	Keskustelen ystäväieni/perheeni kanssa saarnasta saarnan jälkeen		1	2 3 4 5
8.	Annan palautetta saarnaajalle saarnasta jumalanpalveluksen jälkeen		1	2 3 4 5

Saarnakysely osa II

Saarnaajan ominaisuudet

VASTAA YMPYRÖIMÄLLÄ SINUN MIELIPIDETTÄSI PARHAITEN
EDUSTAVAN VAIHTOEHDON NUMERO!

TÄYSIN SAMAA MIELTÄ 1	OSITTAIN SAMAA MIELTÄ 2	EN OSAA SANOA 3	OSITTAIN ERI MIELTÄ 4	TÄYSIN ERI MIELTÄ 5
9.	Jumalanpalveluksen saarnaajan tulee olla mies			1 2 3 4 5
10.	Mies tai nainen voi toimia saarnaajana			1 2 3 4 5
11.	Saarnaajan tulee omata elämäkokemusta			1 2 3 4 5
12.	Jumalanpalvelus kaipaa enemmän nuoria innokkaita saarnaajia			1 2 3 4 5
13.	Saarnaajalla tulisi olla teologista koulutusta			1 2 3 4 5
14.	Teologinen koulutus tukahduttaa Pyhän Hengen vaikutusta			1 2 3 4 5
15.	Pelkkä kutsumus ilman koulutusta ei ole riittävä saarnavirkaan			1 2 3 4 5
16.	Teologinen koulutus ei tee hyvää saarnaajaa			1 2 3 4 5
17.	Teologinen koulutus ei estä Jumalan työtä saarnavirassa			1 2 3 4 5
18.	Tärkeintä on, että saarnaaja tuntee Raamatun			1 2 3 4 5
19.	Saarnaajan tärkein ominaisuus on Jumalan kutsu			1 2 3 4 5

VASTAA YMPYRÖIMÄLLÄ SINUN MIELIPIDETTÄSI PARHAITEN
EDUSTAVAN VAIHTOEHDON NUMERO!

59

37. Pyhän Hengen innoitusta ei voi tunnistaa saarnan esittämistavasta	1	2	3	4	5
38. Saarnaajan tulee puhua kuin puhuisi yhdelle ihmiselle	1	2	3	4	5
39. Hyvä saarna vaikuttaa tekoihini	1	2	3	4	5
40. Jumala vahvistaa saarnan yliluonnollisesti (=tunnustein)	1	2	3	4	5
41. Hyvän saarnan jälkeen mielialani on parempi	1	2	3	4	5
42. Hyvä saarna muuttaa ajatteluani	1	2	3	4	5

Avoimet kysymykset

**SEURAAVISSA KAHDESSA KYSYMYKSESSÄ VOIT OMIN SANOIN
KUVATA HYVÄÄ JA HUONOA SAARNAA!**

Millainen on mielestäsi hyvä saarna?

Millainen on mielestäsi huono saarna?

Mistä aiheista haluaisit kokouksessa saarnattavan?

Mikä on mielestäsi päiväkokouksen saarnan tehtävä?

KIITOS VASTAUKSISTASI!

LIITE 2

Avointen kysymysten vastaukset

Millainen on hyvä saarna?

Rakentava, uskoa vahvistava, turvallinen ja kohottava, Raamattua selkeästi "avaava", oivalluksia antava ja lohduttava.

Selkeä, helppo seurata, Raamattua selittävä

Jumalan innoittama ja voitelema. Koskettaa syvästi ihmisiä.

Pyhän Hengen innoittama ytimekäs.

Yhdistelmä Raamatun sanaa, puhujan omaa tietämystä asiasta ja ripaus huumoria

Herättää ajatuksia, opettaa uutta, hoitaa sielua ja auttaa ongelmissa. Pyhän

Hengen innoittavaa ja ohjaamaa, vastaa kysymyksiin ja rohkaisevaa

kilvoittelemaan krist.elämässä, totuudellinen, armollinen, antaa toivoa

Pawson

Opettaa Raamattuun perustuvaa sanomaa, rohkaisee, muistuttaa asioiden tärkeysjärjestyksestä, korostaa ydinsanomaa: Kristuksen ristinkuolemaa ja rakkautta

Raamatun mukainen, innostava, omien kokemusten kautta kertova teksti.

Todistaa samalla Jumalan hyvyyttä, armoa ja rakkautta , mitä saarnaajakin on kokenut elämässään

Perustuu Jumalan Sanaan. Ei niin, että puhuja hakee omille "viisaille" ajatuksille tukea Raamatusta vaan puheen tulee perustua Raamatun opetukseen

Pohjautuu Jumalan Sanaan, on puhujalle PH:n inspiroima. On sopusoinnussa Jumalan luonteen kanssa. Haastaa kuulijaa, hoitaa sielua, auttaa uskonelämässä eteenpäin

Jumalan sanaan perustuva, aihe koskettaa kristityn arkea

Innostava

Kerrotaan uusista asioista, ei pitkä

Sanan siteeraminen

Sanan pohjalta, looginen, vahvistaa ja ruokkii erilaisia tarpeita ja ihmisiä

Selkeä ja johdonmukainen, hyvin valmisteltu, Kristuskeskeinen

Rehellinen. Saarnaajan on oltava oma itsensä!

Saarna, joka on Kristuskeskeinen ja opettaa seurakuntaa syvempään raamatun tuntemiseen.

Saarnasta löytyy yhtymäkohtia konkreettiseen elämään. Eli saarna ei ole vaan teoriaa vaan myös käytäntöä.

Puhuttelee minua. Puhetta helppo ymmärtää ja saarnassa käsitellään arkisia asioita. Puhuu tarpeeksi kuuluvalla äänellä ja selkeästi.

Ajankohtainen, raamatullinen, Kristusta ja ristiä korottava, parannukseen kehottava. Totuus ja rakkaus, palava, Pyhän Hengen täyttämä, puhutteleva, koskettava, yhteisöllisyyttä rakentava pyhä, voimallinen, armahtava.

Ei kerro lehtijuttuja, mutta kylläkin elämäkokemuksia Jumalan huolenpidosta

Palava, hengessä totuudet julki Sanan mukaisesti

Mukaansa tempaava

Hyvä saarna etenee loogisesti ja selkeästi. Siinä on koko ajan punainen lanka. Ei rönstyile turhia. Kerrotaan elävästi ja ilmeikkäästi ja arkinen aihe. Max pituus

30min!!!

Lyhyt ja ytimekäs, maxkesto 30min. Saarnaaja ei lähde rönsyilemään aiheesta toiseen vaan etenee järjestelmällisesti ja selkeästi. Oman elämän esimerkit elävöittävät saarnaa. Saarnan tulee olla täysin Raamatun Sanan mukaista, ei miltään osin sen vastaista. Esitystapa on elävä, ei monotoninen ja kuiva. Jlan sanasta kertovaa Raamatun opetusta. Elämänkokemuksesta kumpuavaa puhetta ja Jlan Pyhän Hengen läsnäolon tuntua. Aina jokaisesta Jlasta puhuvasta saarnasta saa hengellistä ravintoa. Jla puhuu yksilöllisesti tavalla tai toisella. Kukaan ei jumalanpalveluksesta lähde tyhjin sydämin.

Raamattuun pitäytyvä. Linkkejä nykypäivään. Käytännönläheinen. Kristusta esiintuova. Mukana esimerkkejä

Innoittava, tuo esiin synnin. Antaa eväitä arkeen.

Pyhän Hengen johdattama & innoittama. Samanaikaisesti lämminhenkinen ja herättelevä (jopa ravisteleva). Sis. Raamatun sanaa sopivasti sekä sen soveltamista. Sis. Huumoria. Ottaa kontaktia srk:aan. Huomioi etsijät, vastauskoontulleet sekä pidemmälle uskossa kasvaneet ja uutta tietoa kasvaneet. Jäsennelty, selkeä, lyhyt, short but sweet, innoitettu, täynnä asiaa, Ipen saarna, puhuu ilman nuottia

Saa aikaan jotain: hoitaa, sytyttää, opettaa uutta, kehottaa, tuo uuden näkökulman, vahvistaa uskoa, luo yhteyttä. Lain ja armon välisen suhteen esilletuominen. Mielenkiintoinen, havainnollistettu, ei tasapaksu. Selkeä puhe. Lyhyt.

Kristuskeskeinen. Syvältäluotaava.

Puhutteleva, ajankohtaisista asioista puhuva, kannustava, rohkaiseva. Koostuu pienistä asioista jotka todella koskettavat.

Hyvin valmistettu. Aiheeseen perehdytty hyvin. Rohkaiseva, innostava, innoittava, "penkkiin hoitava", varustava, hengellistä kasvua tukeva

Jumalan sanan viitoittama. Pyhän Hengen ohjaama. Vaikuttaa parannuksen tekoa, tahtomista ja tekemistä. Lohduttaa ja rohkaisee.

Sekä huumoria että vakavaa puhetta sopivassa suhteessa. Ei liian tiukkapipoista. Rakkaudellisuus. Yleisön ikärakenne otettava huomioon.

Jlan sanan mukainen. Jeesus on keskiössä. Pyhän Hengen innoittama.

Opetuksellinen.

Jäsennelty. Sopivan mittainen. Ajankohtainen. Antaa ajattelemisen aihetta, jättää pohdittavaa. Herättelee.

Jäsennelty, kohdennettu (yleisö, tilanne, konteksti). Terve ja tasapainoinen (ylilyönnit). Saa aikaan muutosta. Eksegeettisesti tyydyttävä (Raamatun tulkinta). Kristuskeskeinen & sisältää evankeliumin.

Puhuja tuntee Raamatun. On valmistautunut asioita tutkien ja rukoillen. Teksti tuodaan kuulijoille tämän päivän tilanteisiin. Suhtautuu kuulijoihin arvostavasti. Jlan läsnäolo. Kokee että saarnaaja puhuu voitelussa. Tuore. Ilmestyksen Hengessä puhuttu. Jumalsuhdetta vahvistava ja saarnaajan oma jumalasuhde tulee esille. Tuore

Saa miettimään omaa vaellustani. Innostaa uskomaan lujemmin. Ohjaa parannuksen tekoon. Innostaa tutkimaan enemmän Sanaa.

Tasapainossa ojennus, lohdutus ja rohkaisu.

Jlalta saatu aihe!

Selkeästi ja kuuluvasti esitetty. Ajankohtaa sopivasti liittyvä. Ei liian pitkä (noin 30 min). Puhujan tulee olla valmistautunut puheeseensa.

Valmisteltu. Kristuskeskeinen, selkeä, looginen.

Innostava. Syventää Raamatun tuntemusta.

On selkeä ja ehkä hieman huumorilla höystettyä hengen ravintoa.

Hyvin etenevä, kirkastaa Kristusta ei saarnaajaa. Arkeen sovellettava. Ei liian

korkealentoinen.

Spontaani ja Hengen ohjaama.

Tiivis, osuva, puhutteleva, kohti käyvä.

Rakentava puhe, rohkaiseva.

Pyhän Hengen innoittama.

Rukouksessa valmisteltu, joka hoitaa, neuvoa sananmukaiseen elämään, joskus nuhtelee. Kuulijalle jää mieleen, että Jeesus on ollut läsnä, joka jättää hyvän ja rauhoittavan mielen palvella Herraa pyrkien sanan mukaiseen elämään.

Valmisteltu. Perusteltu. Aito.

Etenevä.

Saarnaajan itse kokema =Itse "syöty" ja sulateltu, pureksittu sana. Jäsennelty, looginen, Raamatun kohdan perusteella inspiroitu.

Selittää Raamattua elävästi, ajankohtaisesti. "hoitaa ihmiset penkkiin". Kuulija voi paremmin kokouksesta lähtiessä kuin sinne tullessa.

Puhetta totuudesta, Jeesuksesta Kristuksesta. Evankeelistaa, uskoa rakentavaa, kasvattavaa. Pyhän Hengen johdattamaa.

Pyhän Hengen innoittama. Sellainen saarna kuin alkuseurakunnassa. Ihmeet ja merkit seuraavat puhuttua sanaa.

Koskettava, saa aikaan muutosta!

Raamattuun perustuva. Jotenkin ajankohtainen. Jlan suuruutta ja vaikutusta esiintuova. Kuulijaa rohkaiseva. Siunaava.

Millainen on mielestäsi huono saarna?

Toinen sanoo oli huono - toinen sanoo olipa hyvä?!

Lakihenkinen, poukkoileva. Ei puhuta Jeesuksesta.

Lakihenkinen, tuomitseva ja poukkoileva.

Epäselvä, lihallinen

Jos saarnassa mustamaalataan jotakin ihmistä. Ei tuoda esiin Raamatun sanaa.

Ei valmisteltu etukäteen. Huono eksegeesi. Ei rukousta.

Pelkkien omien mielipiteiden esille tuomista.

Omaan kapeaan katsantokantaan jämähtänyt. Syyttelevä ja tuomitseva. Pohjautuu omiin tunteisiin, kuvitelmiin ja lihaan.

Emootioihin vetoava

Liian pitkä, jos jankkaa samaa asiaa uudestaan ja uudestaan

Tylsä ja mauton

Sekava tunnekuohuinen, ei Jumalan sanaan perustuva

Saarna, jossa puhuja manipuloi, ei anna tilaa koetella ja on poliittisesti väritetty saarnassa mustamaalataan jotakin ihmistä. Ei tuoda esiin Raamatun sanaa.

Jos saarnassa mustamaalataan jotakin ihmistä. Ei tuoda esiin Raamatun sanaa.

Jos penkillä olivat nuokkuvat ja vilkuilevat kelloa. Jos on vaan paperista luettu ja välillä sekoillaan riveistä

Pelkkää hurmosta ja melua, ihmeitä jne. ilman sanomaa, ihmistä korottava, huonosti jäsennetty, pelottelu/tuomitseminen

Huuto ja manipulointi, häly, kommentelu ja uhripuheet. Lähtee saarnaajan omista tarpeista, esim. raha

Jos ei pääse asiaan. Puiseva ja innoton. Huuto ilman Hengen vaikutusta.

Tekopyhä, vääristä motiiveista tehty. Lihallinen, pyrkii miellyttämään kuulijoita.

Ei ole vilpitön ja totuudenmukainen. Puhuja ei tiedä mistä puhuu. Harhaoppinen, liian vaikea ymmärtää tai samastua. Ei vedä parannukseen

Suoraan paperista luettu vailla käytännön näkökulmaa

"Tyhjän puhuminen", tarinoiden kertominen

hajanainen, epäselvää ilmaisuja, keskittyy vain tarinoihin

Teennäinen, "amerikkalainen show"

Punainen lanka puuttuu. Epäjohdonmukainen ja liian pitkä.

Yksipuolista, Raamatun jakeiden toistamista ilman yhtymäkohtaa elämään

Puhuu sellaista kieltä, mitä ei ymmärrä, esim. ei selvennä mitä Rtussa tarkoitetaan esiin otettavalla kohdalla. Puhuu liian nopeasti, ääni ei kuulu.

Maallinen, epäjärjestyksellinen, ilmiöitä ja merkkejä korottava, risti puuttuu, sielullinen, Raamattua vääristävä, valheellinen, menestysteologinen

Liikaa huumoria

Suoraan kirjasta tai paperista luettu

Kuivakka, tasapaksu, puuduttavan pitkä sekä rönsyilevä

Liian pitkä. Esitystapa kuiva, monotoninen, rönsyilee aiheesta jatkuvasti

Eihän saarna voi olla huono jos saarnataan Aabrahamin, Iisakin ja Jaakobin

Jlasta, Jeesuksesta ja Pyhästä Hengestä

Liikaa omia kokemuksia. Yliampuva, pomppiva ja huitova esitystapa.

Monotoninen ulkoluku.

Sekava

Usein Powerpointista luettua tekstiä

En ole juuri kuullut sellaista

Pelkkää oman työmuodon kehumista tai raporttia. Ei sisällä Raamattua. On

jotenkin negat, syyttävä-tulee sellainen vaikutelma
 Liian pitkä, liian monta eri aihetta, puhe poukkoilee asiasta toiseen
 Luennonomainen, liian pitkä ja jäsentämätön. Ylhäältä alaspäin suuntaava, moittiva. Epälooginen, hutaistu.
 Tasapaksu, aiheeseen ei saa tartuttua mitenkään. Huutoa ja kuiskausta vuoron perään. Puuduttavan pitkä.
 Liian pitkä -toistaa samaa asiaa- ei etene. Pinnallinen. Ei eläviä esimerkkejä.
 Tyhjänpäiväistä jaarittelua- Kristus unohdettu
 En ole kohdannut huonoa saarnaa tai saarnaajaa
 Saarna, jossa puhuja ottaa omaisten ongelmia ja esittelee niitä seurakunnalle
 Ei jälkivaikutusta, unohtuu nopeasti. Yksitoikkoinen, esitystapa tylsä, innoton.
 Valmistelematon. Ei "punaista lankaa", syrjähtelevä. Ei selkeää aihetta, liikaa
 Raamatun kohtia liian nopeasti. Ei katsekontaktia yleisöön, ei Pyhän Hengen vaikutusta
 Ulkopuolella Raamatun. Omia ajatuksia. Ei Pyhän Hengen voitelema.
 Valmistelematon, huolimaton. Kuulijaa aliarvioiva.
 Syyllistävä, yleisöä vähättelevä. Pelottelua ei saa olla. Ei ota huomioon yleisön ikä-ja yhteiskuntarakennetta. Saarnan pituus suhteessa
 Jatkoa ed. muuhun ohjelmaan. Aiheen sekavuus. Kuulijalle tulee epämukava olo.
 Lakihenkinen, tuomitseva, syyttelevä
 Yleensä ei ole kysytty Jlan tahtoa. Ei ole Pyhän Hengen vaikutusta. Saarna ei ole niin kokonais-ja kutsuvaltainen.
 jäsentämätön, poukkoileva. Liian tunteikas, tunteet vain tehokeinona.
 Asiantuntematon. Yhdistellään raamatunkohtia epäjohdonmukaisesti
 Raamatun heikko tulkinta, manipuloiva(ylikarismaattisuus). Ympäripyöreä& täynnä latteuksia. Ei tarttumapintaa kuulijoihin
 Valmistamaton. Ei pysy aiheessa. Äänenkäyttö ei ole tasapainossa yleisöön nähden. Jos saarnassa ei ole elävyyttä, eikä kosketa ihmisen henkeä, mielen aluetta. Liian pitkä.
 Jos puuttuvat esimerkit tämän päivän elämästä
 Ei piittaa tekstistä tai käsittelee mielivaltaisesti sitä.
 Puhuja puhuu itsestään ja perheestään. Vitsit aliarvioivat kuulijoita. Huutaa ja uskoo sen tuovan voimaa saarnaan. Hyppelhtii aiheissa
 Luentomainen saarna. Ei välttämättä huono, mutta joskus se on. Myös persoonakysymys!
 Huonossa saarnassa puhuja muistelee menneitä sadatta kertaa ja toistaa samoja asioita
 Pääasiallisesti kuulijoita moittiva. Punainen lanka kadoksissa. En koe löytäväni siitä mitään uutta.
 Sellanen jossa saarnataan Jlan sanasta.
 Poukkoileva, ei selkeää juonta. Liikaa elehtimistä. Turhien vitsien kertomista.
 Ihmisten nimeltä mainitsemista(tuttujen)Liian pitkä.
 Itsensä korostus
 Korostaa saarnaajaa
 Valmistamaton. Ei kristuskeskeinen, ei selkeä, epälooginen.
 "Tasaisen paksu", jossa ei ole logiikkaa.
 En ole kuullut huonoa saarnaa Kotkan helluntaiseurakunnassa
 Kun luetaan kaikki paperista ja on liian vaikeaselkoista.
 Pyhä Henki ei ole mukana. Punaista lankaa ei löydy. Ei ole selkeää alkua/loppua.
 Kirkastaa enemmän saarnaajaa tai hänen mielipiteitä tai saarnaaja yrittää miellyttää ihmisiä. Kristusta ei löydy puheesta.

Paperista luettu.

Omassa voimassa pidetty.

Mikä ei millään lailla "iske". Ajatus harhailee muualle.

Ei kirkasta Kristusta.

On ihmisen omaa esitystä.

jos puheen jälkeen jää tai herää kysymys, mistä oli kysymys?

Sellainen, joka ei pitäydy kaikissa kohdin Raamattuun vaan omiin mielipiteisiin
Valmistelematon. Liian tunteikas/aggressiivinen. Ristiriidassa puhujan elämän
kanssa.

Epäjohdonmukainen.

Aloitus:" On vaikea olla tässä ja pelottaa mitä sanoa, en tiedä.." ja "oli niin vaikea
tutkiskella mistä puhuisi. Kipuilin pitkään mistä puhuisi.."Liikaa itseään
soimaava, alentava. Saarnaaja ei ole vakuuttava, nöyrä, vaan rasittava

Ettei vaella asiasta toiseen. Johdonmukainen.

Liian paljon negatiivista, esim. ajanilmiöitä. Liian itsekeskeinen. Yritystä vedota
tunteisiin.

Maallinen, liian teologinen. Puhetta ilman Pyhän Hengen johdatusta.

Jos ei ole Pyhän Hengen innoittama

Saarna mikä tuntuu/kuulostaa luennolta.

Sanahelinää. Kuulijan ulkopuolelle jättävä.

Mistä aiheista haluaisit jumalanpalveluksessa saarnattavan?

jos saan kotona aiheen joka tulee esille tilaisuudessa kun rukoillen menee!
Kaikista Raamatun aiheista
Kaikki Raamatun aiheet sopivat
Opetuslapseuttamisesta
Selvitys Raamatun kirjoista
Kaikista asioista. Ja niistä joista saa avuja omaan elämään ja arkeen. Raamatusta ja jeesuksen elämästä
Ei ole aiheita mistä ei voi puhua
Raamatullisista asioista
Kaikesta mistä Jla haluaa srklle puhua opetukseksi, ohjaukseksi ja rohkaisuksi
Pyhän Hengen toiminta, ihmeet ja merkit, lähimmäisenrakkaus srkn keskellä, Jlan äänen kuuleminen arjen keskellä. Kutsumus
Uuden liiton opetuksista. Ei mitään lisäten eikä jättäen pois
Usko toivo rakkaus
Joistakin kyseenalaisista ilmiöistä jotka ovat vallanneet seurakunnatkin
Arjen metodismia helluntalaisille. Helluntalaiset tarvitsevat ei-helluntalaisia ja toisinpäin, näkökulmia "ristisiitosta"
Ihmisten arkielämän haasteiden voittamisesta Jeesuksen kanssa
Arkipäiväistä, lähellä ihmistä olevista asioista, kysymyksistä, ja ongelmista.
Rmatun soveltamisesta arkielämään. Mitä PH kehottaa saarnattavaksi
Evangeliumin viemisestä maan ääriin, yksilöiden kohtaamisesta arjessa
Että srk ei ole pelkästään 1,5h sunnuntaina, että miten voidaan olla aitoja surujen ja ilojen kanssa
Enemmän tekstiä selittävää saarnaa. Syvällisempiä aiheita, johdonmukaista opetusta, läpi raamatun. Karismaattiset puhujat puhuvat usein. liian vähän raamatusta. Liikaa omiin kokemuksiin keskittymistä.
Ihmissuhteista; miten uskovaisena tulee toimia vaikeissa ihmissuhdeasioissa
Ajankohtaisista aiheista. Sellaisista jotka puhuttelevat saarnaajaa koska samat aiheet varmasti koskettavat seurakuntalaisia
Sanan totuuksista, Jeesuksesta, joka on tärkein
Arkisista aiheista sekä seurusteluun ja seksuaalisuuteen liittyvistä aiheista.
Saarnaajat voisivat selkeämmin ja suoremmin puhua vaikeammistakin aiheista
Monipuolisesti kaikista eri aiheista. Raamatunkertomuksista, Jeesuksen vertauskuvista ym.
Pyhästä kolmiyhteydestä. Raamatun aiheista. Hyvään elämään liittyvistä asioista.
Jlan rakkaudesta ihmisiä kohtaan. Niin alhaalla ei kukaan kulje. Evangeliumi on ilosanoma. Ihmisen rakentumisesta. Monenlaisista asioista, joissa on Jlan läsnäolo ja johdatus mukana
Maailman nykytila/lopunaika. Uskovan elämä kirkon ulkopuolella. Kuinka suhtautua profetioihin.
Eväitä arkielämään Raamatusta
Miten toimia arjenasioissa uskontiellä
Diakoniaan liitt.asioista, lopunajoista, Jlasta Isänä, Poikana, Pyhänä Henkenä-hengellä täyttymisestä. Uskon puolustamisesta, Jlan periaatteista näkökulmista, tarkoituksiperistä, tavoitteista, suunnitelmista & niiden toteuttamisesta. Elämän tarkoituksesta, ylistyksen ja kiitoksen merkityksestä. Jlasuhteesta
Raamatun aiheista, ajankohtaisista ilmiöistä
Avattaisiin Raamatun ajan kulttuuria ja taustaa. Selitettäisiin vertaukset sekä vaikeat käsitteet

Hyvin maanläheisistä aiheista, jotka koskettavat arkista elämää. 1000-vuotisesta valtakunnasta, Uudesta Jerusalemissa

Välillä tuntuu ettei nykymaailmassa oikein aina tiedä mitä synti on. Siihen olisi kiva saada vahvistusta etten ala turhaan syyllistämään itseäni

Vahvistusta jäseniä seurata Jumalaa koko ajan

Arkielämään tiiviisti liittyvistä: rukouselämä arjessa, evankelioiminen, diakoniatyö, lähetystyö, itsetunto, raamattutuntisija esim. kirjeistä

En osaa eritellä. Kunhan pysyy kansien sisällä ja on Pyhän Hengen ohjaama.

Tuotaisiin esiin enemmän ja selvästi taivaaseen johtavan tien kaituutta ja asioita jotka raamatun mukaan ei kuulu sitä kulkeville

Monipuolisesti sanan selitystä, teologista pohdintaa, mutta myös ajankohtaisia aiheita yhteiskunnasta, perhe-elämästä, kohtaamisista, evankelioinnista

Rakkaudesta, anteeksiannosta, elämästä selviämisestä, päämäärään pääsemisestä

Kaikenlaisista asioista. Ihmisiä koskevista aiheista. Jumalan lapseudesta.

Jeesuksesta.

Ajankohtaisista hengellisistä kysymyksistä ja asioista monipuolisesti.

Avioliitto, uskon puolustus, opetuslapseuttaminen. Asioista jotka liittyvät srkn visioon & strategiaan

Jlän armosta ja anteeksiannosta. Pyhän Hengen alueista, Jeesuksen veren voimasta. Jlan ja ihmisten kunnioittamisesta, uskovan arkielämästä

Sovitus, lunastus, vanhurskauttaminen, mikä hetki yöstä on?

Pyhä Henki persoonana. Jeesus keskeinen. Seurakunta maailmanlaajuisena kristusruumiina

Lähimmäisen rakkaudesta ja opettaa siihen liittyen elämään sitä arjessa todeksi

Kaikesta kristitylle tarpeellisesta!

Jlän armosta, pelastuksesta ja rakkaudesta ja siitä, että synti erottaa meidät Jlasta

Uskon vaikutus käytännön elämässä. Ajankohtaisista ja tulevaan liittyvistä asioista raamatun valossa.

Kristuksesta

Kristuksen työ meissä ja meidän edestämme.

Eri aiheista.

Yleensä Raamatusta, mitä on harvemmin kuultu.

Kirkastaa Kristusta. Antaa eväitä uskovaisen elämään. Tuo esille synnin selkeästi tarvittaessa (=herätyssaarna)

Käytännönläheisistä. Avioliiton haasteista. Toisaalta Pyhä Henki kertoo parhaiten, mkistä tulee saarnata.

Ajankohtaisista aiheista Raamatun sanan näkökulmasta.

Pyhästä Hengestä. Synnistä. Kuoleman jälkeisestä elämästä.

Ajankohtaisista.

Enemmän synnistä.

Jeesuksen pelastavasta voimasta.

Millainen Jla meillä on. Millainen hänen tahtonsa on sekä Pyhästä Hengestä ja sen vaikutuksesta

Jlän sana on kokonansa totuus. Siis aiheita Raamatun mukaan on paljon.

raamatun tuntemus. Ajankohtaiset asiat.

Parannusta uskovan elämään!

Kyllä kaikki käy=sanaa

Tasaisesti vanhaa ja Uutta Testamenttia. Jeesuksen kaikkivaltaisuudesta ym.

Pyhän Hengen täyteydestä, Jeesuksen takaisin tulosta.

Pyhä Henki johdattakoon saarnaajan puheita. Sitä kautta tulevat parhaat aiheet/puheet, mitä kuulijat tarvitsevat

Jeesuksesta, Pyhästä Hengestä, kasteesta. Nykyään tapahtuvista ihmeistä, merkeistä ja tunnusteoista selvin esimerkein.

Pyhästä Hengestä. Miten toteuttaa Raamatun oppeja arkipäivässä.

Synnin todellisuus. Aito parannuksenteko. Evankeliumin muuttava voima. Pyhän Hengen kaste ja täyteys.

Mikä on mielestäsi jumalanpalveluksen saarnan tehtävä?

Yhdistää ja rakentaa seurakuntaa. Kohdistaa katseen olennaisiin ja tärkeisiin asioihin. Vahvistaa uskon ydintä ja opettaa sanaa Isän sydämeltä
Herättää ihmisessä halu mielenmuutokseen.

Ruokkia seurakuntalaisia sanalla.

Ruokkia lampaista

Vapautus, innoittava

vahvistaa Jumalan sanaa, hoitaa ja antaa virikkeitä

Opettaa ja ohjata uskovaa kulkemaan Jumalan sanan tietä

Tuli varmaan jo edellä selväksi

Ravita ihmisiä

Opettaa srklaisia,rohkaista krist.elämässä,vetää parannukseen, pois synnistä.

Tarjota apua väsyneelle. Antaa toivoa. Luoda ehkä jotain uutta. Opettaa raamattua, vetää lähemmäs Jumalaa. Parhaimmillaan Jlan puhetta ja eväitä jokapäiväiseen elämään

Avata Raamatun Sanaa, niin että se kohtaa ihmisen sydämen tarpeet

Synnyttää rakkautta Jeesusta ja muita ihmisiä kohtaan. Saada aikaan Jlan mielen mukaista kasvua

Tehdä Jlan armo ja rakkaus, hyvyys tiedoksi jokaiselle. Opetusta raamatusta.

Rakentaa uskoa, yhteyttä, opettaa

Viedä kuulijoita eteenpäin Kristuksen tuntemisessa.

Antaa eväitä kristityn arkeen. Tuoda uusia näkökulmia kristityn arkeen. Yhdistää ja rohkaista srk:aa. Tuoda esiin Jumalan sanaa.

Innostaa kristittyjä

Auttaa elämässä ja antaa hyvän mielen

Uskon vahvistus

Ruokkia, ohjata, opettaa, virkistää

Kirkastaa Kristusta ja ristin työtä, herättää synnintunto, johdattaa parannukseen

Opettaa raamatun sanomaa (toisia näkökulmia)

Johdattaa ihmiset Kristuksen tuntemiseen.

Välittää Jumalan puhetta seurakunnassa

Oman uskon vahvistaminen, seurakunnan yhteyden vahvistaminen. Jeesuksen löytäminen

Puhutella ihmistä Jumalan sanalla, johtaa parannukseen, pyhitykseen, rohkaista, tukea, lohduttaa, oppia tuntemaan Jumala, armo, rakkaus paremmin

Saada hengellistä ravintoa

Virvoittaa, auttaa, kehottaa

Hengellinen opetus

Opettaa jotakin uutta Raamatusta tai Jumalasta. Syventää ihmisten Jumalan ja hänen Sanansa tuntemusta

Opettaa, opastaa, rohkaista, lohduttaa. Kirkastaa Jumalaa, kertoa

perusevankeliumi, toisinaan paneutua myös kimurantimpiin aiheisiin

Jeesuksen Kristuksen lunastustyön esiin tuominen ja korottaminen. Armo ja syntien anteeksiantaminen. Usko tulee kuulemisesta eli syntisen uudestisyntyminen. Ihminen ei elä vain leivästä... Rakentuminen yhteisestä uskosta

Vaikuttaa kuulijoiden ajatteluun. Antaa toivoa ja uskoa tulevaan. Rohkaista ja innostaa työhön

Antaa tietoa

Antaa voimaa ja uskoa jatkaa uskontietä
 Vahvistaa uskoa, rohkaisee toimimaan. Auttaa ymmärtämään & soveltamaan Jlan periaatteita. Rakentaa heng.elämää. Kutsuu antamaan elämän Jeesukselle & elämään Jlan yhteydessä
 Ohjata Jlan tuntemiseen
 Opettaa, antaa uskonelämälle rakennusaineita. Johtaa srk-laisia elämään
 Raamatun mukaista elämää
 Naseva opetus, kosketuskohta arkeen. Hyvin kohdennettu, että pohdittavaa ja täytöntöön pantavaa jää vielä kotimatkan jälkeiseen arkeen
 Kasvattaa seurakuntaa ja yksilöuskovaa tuntemaan paremmin sanaa ja vahvistaa uskoa
 Antaa voimia tulevaan viikkoon ja vahvistaa luottamusta Jeesukseen. Auttaa yhä enemmän kantamaan asioita Jlan tietoon
 Hoitaa sielua
 Opettaa Sanaa, kasvattaa hengellisesti, innostaa Raamatun tutkimiseen. Viedä koko srkn kasvua eteenpäin. Ohjata kuulijat kuulemaan Pyhän Hengen puhe, ohjaus
 Viitoittaa tietä eteenpäin. Nostaa, kantaa, rohkaista. Tarvittaessa ohjata parannukseen.
 Ruokkia, hoitaa, virvoittaa, antaa voimaa ja ratkaisuja. Seurakunnan yhteinen kokemus. Kokoava.
 Vahvistaa uskossa, auttaa arjessa
 Vaikuttaa koko ihmiseen. Hengen, sielun ja seurakunnan hengelliseen yhteyteen.
 Myös ruumis saa siitä parantavaa vaikutusta
 Ravita ja hoitaa seurakuntaa
 Synnyttää uskoa Kristukseen & varustaa pyhät palvelutehtävään
 =opetuslapseuteen
 Julistaa pelastuksen evankeliumi. Synnyttää ja vahvistaa uskoa yliluonnolliseen Jlaan ja hänen rakkauteensa, mikä rohkaisee, voimauttaa jatkamaan päämäärään
 Opettaa. Hoitaa hyvässä ja pahassa, Innostaa.
 Antaa sanan leipää ja ilmoittaa Jlan tahdon. VT:n sanoin "minulle tuli Herran sana"
 Auttaa seurakunnan jäseniä hengelliseen kasvuun. Opastaa toimimaan srkn hyväksi sekä elämään päivittäin Jlan johdatuksessa
 Lisätä Jlan tuntemusta, srkyhteyttä. Vahvistaa suhdetta Jlaan. Antaa avaimia arkeen ja innoittaa hengellistä kasvua. Jumalasuhteeni vaikuttaa saarnan kuunteluun
 Näkisin että vahvistaa meitä elämään uskoamme todeksi
 Vahvistaa, innostaa, osoittaa, auttaa löytämään, kannustaa jne. Jlan sanasta uskonelämään Jlan tahtoa ja apua arjessa elämiseen.
 Antaa voimaa ja evästä uskonelämään.
 Innoittaa ja tukea seurakuntaa Jumalan tuntemiseen.
 Antaa ajateltavaa. Herättelevää. Rakentavaa. Lohdullista.
 Rakentaa seurakuntaa
 Jotta sana uskossa sulautuisi kuulijoihin ja vaikuttaisi arjessakin.
 Auttaa tuntemaan Jlaa/Jlan sanaa paremmin. Tuoda syntejä esiin. Tuoda parannuksen tielle. Lohduttaa, rohkaista.
 Vahvistaa uskoa.
 Että ihminen saa siitä itselleen jotain ja hyvän olon.
 Herättää ajatuksia. Parannuksenteko. Kutsu palvelemaan.
 Antaa eväitä elämään eteenpäin.

Puhuttaa, opettaa, saada ajattelemaan, koskettaa sekä myös rohkaista uskovaa.
Paimentaa, opettaa, johtaa.
Opettaa, vahvistaa uskoa.
Kasvattaa kuulijoita Jlan sanan kautta.
Kirkastaa Kristusta ja muistuttaa meitä hänen opetuksistaan miten sovellamme
niitä arkielämässämme
Sen tulisi johtaa Jlan tuntemiseen ja olla hoitava.
Opetus. Pysähtyminen-toiminnan ja ajattelun muutos.
Jlan puhe.
saada aikaan Jlan mielen mukaista muutosta
Hoitaa ihmistä.
Rakentaa, rohkaista, herättää. Korottaa Jlaa, Jeesusta, Pyhää Henkeä.
Totuuden puhuminen. Evankeelistia ja uskoa rakentavaa puhetta Jeesuksesta
Opettaa Jlan sanan mukaan.
Opettaa, rohkaista, kannustaa, kehoittaa.
Tuoda esiin Jlan valtakunnan asioita. Kertoa miten Jla vaikuttaa ihmisen
elämässä. Vahvistaa uskoa ja luottamusta Jlaan.